

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Ülésezett a BDSZ országos tanácsa

Tájékoztató a testület 2022. évi első üléséről

Az Országos Tanács (OT) az ezt megelőző üléshez hasonlóan személyes jelenléttel és online platformon, Microsoft Teams rendszeren keresztül tartotta meg - 2022. február 16-án -, az év első ülését. A „hibrid” szervezés lehetőséget adott azon tagoknak is a részvételre, akik nem tudtak volna személyesen jelen lenni az ülésen.

Rabi Ferenc köszöntötte és bemutatta az első napirendi pont - Szakszervezeti elvárások a politikai pártoktól, az országgyűlési választások előtt, választási program megismerése - előadóit, Komjáthi Imrét a programalkotó ellenzéki pártok Munkaügyi Kabinet vezetőjét. Jelezte, hogy a BDSZ-nek megküldték a választási programot véleményezésre, amely kiküldésre került a testület tagjainak. Majd köszöntötte Gál Rezsőt, a Munkaügyi Baráti Kör alapító tagját, aki kezdeményezte – konföderációhoz tartozástól függetlenül -, hogy a szakszervezetek fogalmazzák meg elvárásaikat a munka világát illetően. A BDSZ elnökeként is részt vett ennek a megfogalmazásában, mert véleménye szerint akkor eredményes és sikeres egy szakszervezeti fellépés a munkavállalók érdekében, ha mögötte egy erőteljes szakszervezeti tisztségviselői, tagsági nyomás is megmutatkozik, egy adott kérdésben elérhető egy közös konszenzus. Miért fontos ez? A jelenlegi sztrájk törvény szinte teljesen lehetetlenné teszi a sztrájkot, jól látszik ez a villamosenergia-iparban elvárt elégséges szolgáltatások meghatározásánál is. A munkaügyi kapcsolatokban sohasem látott visszalépések történtek az elmúlt években. Ezek mind a munka törvénykönyve (Mt.), a sztrájk törvény és egyéb kapcsolódó jogszabályok kérdése. Az Mt. jelenleg inkább a munkáltatókat védi, mint a munkavállalókat. Ezért szükség lesz egy munkavállaló barát megközelítésre is. Fontos látni azt, hogy az együttműködő pártok különböző értéktendek képviselnek, ezek között kell megtalálni azt az összhangot, amelyben a munkavállalók érdekei nem sérülnek, a párbeszéd és szakszervezetek szerepe erősödhet. Ezért is fontos, hogy a munka világával kapcsolatos véleményüket megismerhessék a pártpolitikusok, pozitívan befolyásolhassák a munkavállalókra vonatkozó jogalkotást.

Komjáthi Imre elmondta, hogy egykori szakszervezeti munkatársként nehéz megértetni a politikusokkal a szakszervezeti működés fontosságát, a munkavállalók üzeneteit, javaslatait. A szakszervezetektől érkezett javaslatok évek óta gyűlnek (pl. az iskolában történő érdekvédelmi oktatás, a jogfosztó cégek pályázási lehetőségének korlátozása stb.), melyeket a szakértők jogi nyelvre történő fordítás után a parlamenti bizottságok elé terjesztettek, de ezek 98%-ban nem kerültek az Országgyűlés elé. Ilyen javaslat

volt, hogy már pl. az általános iskolában meg lehessen ismerni a szakszervezetek működését, alapvető munkajogi ismeretekre lehessen szert tenni. Ugyanis ma a „jogfosztott munkavállaló nem tud arról, hogy ő jogfosztott”. Javaslát volt még az is, hogy azon cégek, akik rendszeresen megsértik a rendezett munkaügyi kapcsolatokat, szankcionálhatók legyenek, két évre eltilthatók legyenek mindenféle állami és uniós pályázati lehetőségektől, támogatástól.

A rendezett munkaügyi kapcsolatok megfogalmazásának, a reprezentativitás kérdéskörének is nagy fontossága van. A „potyautas” problémakör megoldása is fontos. Ezeknek a problémáknak a megoldásához pontosan megfogalmazott, vitaképes javaslatokra van szükség, nem általános elvárások megadására. A szakszervezetek által készített, széles körben egyeztetett új Munka törvénykönyve tervezetre is szükség lenne, ne politikuskok döntsének a munkavállalók feje fölött. A sztrájk jog módosítása is ilyen. Véleménye szerint is szükség van erős szakszervezetekre, amelyhez meg kell teremteni a jogszabályi háttérrel, mi több a megfelelő működéshez forrásokat is kell biztosítani.

Gál Rezső röviden ismertette a Munkaügyi Baráti Kör létrehozásának előzményeit, indokoltságát, a pártprogramok megismerésének, vitájának fontosságát. Ehhez példaként említette a közelmúlt németországi választásait, ahol minden induló pártnak volt programja. A német szakszervezetek ezen programok munka világát érintő részeit elemezték, megfogalmazták álláspontjukat.

Elemeztük volna a jelenlegi kormánykoalíció programját is, de ilyen nem készült a mostani választásokra sem.

A Munkaügyi Baráti Kör szeretné szolgálni azt az ügyet, hogy legyenek a munkavállalókat, a szakszervezeteket érintő jó programok és ezek lehetőség szerint érvényre is juthassanak. Ezek összegyűjtését vállalja a Baráti Kör, a visszajelzéseket egy szakértői csapat dolgozná fel, melyet szeretné szélesebb vitára bocsátani. A végleges változat kerülne a következő kormány elé, legyen az bármelyik oldal nyertese a választások után.

Rabi Ferenc összegzésében elmondta, hogy a megtárgyalt munkaügyi anyagban felhívtuk a figyelmet a zöld átmenettel kapcsolatos, munkavállalókat negatívan érintő problémákra, a köztulajdonban

lévő cégek dolgozóinak az Mt. módosításakor történt hátrányos megkülönböztetésére. A Munka és a sztrájk törvények átdolgozására szükség van, meg kell szüntetni a munkáltatók számára előnyös szemléletet, a szakszervezeti működést jogi háttérrel is meg kell erősíteni.

A napirend hozzászólói Székely Jenő, Oláh István, Csató László, Vasas Mihály voltak.

A második napirendi pontban tájékoztató hangzott el a Magyar Szakszervezeti Szövetség előtt álló 2022. évi feladatokról, a MASZSZ kongresszusának előkészítéséről. Meghívott vendég volt Zlati Róbert, a Vasutasok Szakszervezetének érdekvédelmi alelnöke, aki a MASZSZ elnöki pozíciójára jelöltként ismertette programját.

(Lapunk megjelenésekor már túl leszünk az elnököt választó kongresszuson! – A szerk.)

A következő napirendi pontban a munkabizottságok, rétegszervezetek munkaterveinek jóváhagyása is megtörtént, melyet előzőleg az Elnökség is megvitatott.

Az OT a BDSZ 2022. évi üdültetési koncepcióját is elfogadta, amely az üdülők működtetéséről, az üdültetési szolgáltatásokról és azok költségterítéséről szól.

Az „Egyebek” napirendi pontban döntés született a BDSZ országos titkári értekezlet helyszínéről, időpontjáról, a 2022. évi Villamosenergia-ipari Bér és Szociális Megállapodás elfogadásáról, a Magyar Szakszervezeti Szövetség 2022. március 11-i Kongresszusának delegáltjairól.

Rabi Ferenc röviden tájékoztatót adott az alapszervezeteinknél zajló bértárgyalások helyzetéről, a BDSZ nemzetközi projektjeiről, az idei Központi Bányásznapról, melyet 2022. szeptember 1-jén Salgótarjánban szeretnénk megrendezni a település várossá válásának 100. évfordulója és az ottani szénbányászat megkezdésének 150. évfordulója kapcsán. Gratulált Dobor Istvánnak, a BDSZ Nógrádi Bányász Nyugdíjas Szakszervezeti Bizottsága elnökének, aki Pro Urbe Díjat vehetett át Salgótarján bányász múltjának megismertetéséért, hagyományainak ápolásáért végzett munkája, valamint kiemelkedő közéleti és érdekképviseleti tevékenysége elismeréseként.

Az ülés az OT tagok további hozzászólásaival fejeződött be.

Szabó Tibor

Elnehezült bértárgyalások

A 2022. évre vonatkozó bértárgyalások ellentmondásos gazdasági környezetben indultak, alapszervezeteink zöménél már zárultak.

A múlt évben a bruttó hazai össztermék (GDP) 7,2%-kal emelkedett, igaz, hogy az összehasonlítható időszak több, mint 4%-os csökkenése után. Jöttek a hírek, hogy a 2021-es bruttó átlagbér 438 ezer Ft volt, a nettó pedig 292 ezer Ft. Az általunk képviselt egy része joggal érezte úgy, hogy ő ezt az átlagbért nem érte el, akár hosszabb munkaviszony után sem. Sajnos az a churchilli mondás, hogy „Csak azt a statisztikát hiszem el, amit én magam hamisítottam”, beigazolódt, mert kiderült, hogy a számok mögé nézve a tavalyi évben a teljes munkaidős alkalmazottak fele (több mint 1,5 millió ember) nem kereste meg a bruttó 335 ezer forintot, miközben a hivatalos átlagbér 438.800 Ft volt. Aztán az is kiderült, hogy a tavalyi évben a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál 2,8 millió fő, az összes vállalkozásnál 3,1 millió ember dolgozott napi 8 órában. Miközben a hivatalos statisztika szerint az összfoglalkoztatotti létszám 4,7 millió fő.

Mostanában olvastunk arról is, hogy a medián bér - a kereseteket növekvő sorrendbe állítva éppen közepén elhelyezkedő összeget jelenti, vagyis a dolgozók fele annál kevesebbet, a másik fele többet keres - a teljes munkaidősben alkalmazottak esetében a tavalyi évben bruttó 335 ezer Ft volt, vagyis a foglalkoztatottak fele nem keresett többet ennél az összegnél.

Kacifántosak voltak az inflációs adatok is. Az éves inflációt a múlt évben 5,1%-ban határozta meg a KSH. Novemberben, decemberben 7,4% volt, januárban elérte a 8%-ot, sőt már napjainkra meg is haladta azt. Az inflációs várakozásokat meghatározó maginfláció 20 éves magasságokban van, a decemberi infláció pedig 14 éves csúcsot ért el. A munkavállalók, a nyugdíjasok erőteljesen érzékelik, hogy a vásárlásoknál ugyanazért a termék köréért jóval magasabb árat kell fizetni, és nem 5 vagy 6%-kal. Sajnos az élelmiszereknek több, mint 10% volt az árnövekedés mértéke, de például ételaj 26,8, a liszt 23,7, a margarin 22,8, a kenyér 15,2, a baromfi-hús 13,4, a tej ára 12,1 százalékkal emelkedett.

Az általunk képviselt részéről ezért a bérfejlesztési várakozások erőteljesen megjelentek, a tagság részéről minimum kétszámjegyű elvárások fogalmazódtak meg. A legmagasabb 30%-os igény volt. Egyedi problémát okozott, hogy egyes cégek április 1-től indítják az üzleti évet, és abból indulnak ki, hogy a múlt évben az infláció 5,1% volt, elég ezt kompenzálni. A januári 8% körüli inflációt, a 2022. teljes évit majd egy év elmúltával, a következő évi bértárgyalásokon kell kiegyenlíteniük. A munkavállalóknak viszont magasabb áron kell már ebben az évben is vásárolniuk, vagyis „meghitelezik” a várható bérfejlesztéseket.

Érezhető volt a tárgyalásokon az is, hogy az inflációs nyomás annak a kiszámíthatatlansága befolyásolhatja az üzleti terveket, nem beszélve a rendkívül magas villamos-energia és földgáz árakról. A magas gáz árak egyes cégek bezárását, működésük befejezését is okozhatják. Ezeknél a cégeknél rendkívül nehéz bérfejlesztésről tárgyalni. Tovább növelheti a bizonytalanságot az orosz-ukrán konfliktus, amely nem csak az energia árakra, hanem egyéb termelési kapacitásokra is jelentős hatást gyakorolhat.

Ezek az új fejlemények is indokolták, hogy alapszervezeteink a korábbi évekhez képest magasabb számban kérték a bértárgyaláshoz az ágazati szakszervezetünk segítségét. Az eredményes tárgyalások lebonyolításához a múlt év október elejétől folyamatosan adtunk tájékoztatást, hogy a kollégák felkészülten tudjanak érvelni a munkáltatóknak. Ismertettük a Versenyszféra és a Kormány Konzultatív Fórumán született megállapodást, amely 4%-kal csökkentette a munkáltatói foglalkoztatási költségeket és a reálkeresetek növekedését ajánlotta. A minimálbéreket közel 20%-kal emelte, amely újabb kihívást is okozott. Országos szinten is éreztük, hogy a kezdő és a több évtizedes munkát végzők bérei összehasonlíthatatlanok. A több évtizedes tapasztalattal, vállalati hűséggel rendelkező munkavállalók joggal vetették fel, hogy a keresetük szinte megegyezik a pályakezdőkével. Ezért nyomás volt arra, hogy számukra jelentősebb bérfejlesztésben állapodjanak meg a szakszervezetek.

Tapasztalataink szerint többfordulós tárgyalásokra került sor. A külföldi tulajdonosok gondolkodásmódját megváltoztatta, hogy az infláció mértékében történő béremelést elfogadják, de az attól magasabb százalékokhoz komoly indokokat és tényeket kell számukra biztosítani a menedzsmentnek és szakszervezeteknek is. Tovább nehezítette az eredményes tárgyalások lefolytatását a mozgó bérek - amelyek az adható kategóriában vannak - és a személyi alapbérfejlesztés arányának meghatározása. A munkáltatók a bázist képező alapbéreket igyekeztek alacsonyabban tartani és a teljesítménybéreket magasabban emelni. A tárgyalásokon komoly vitákat gerjesztett, hogy a társaságok adózott eredményéből a bérekre milyen mértékben fordítanak a tulajdonosok, illetve hogyan differenciálnak a munkavállalók között.

A megállapodások villamos-energia iparban ágazati, a Magyar Villamos Művek vállalatainál csoport szinten születtek meg, legalább a múlt évi inflációt követő vagy annál pár százalékponttal magasabb szinten. A munkahelyi megállapodások tárgyalása során egy cégnél volt sztrájkhelyzet, ez esetben 16,78%-os bértömeg növekedésben sikerült megállapodni a fizikai dolgozók részére. Az alapszervezeteink 8-10% környékén vagy annál magasabban állapodtak meg. Az alacsonyabb bérkategóriákban jellemzően 10 % feletti emelés valósult meg, - több esetben a BDSZ vezetőinek, elnökségi tagjainak közreműködésével.

A megállapodások teljesüléséről a jövő évi tárgyalásokon adnak tájékoztatást a munkáltatók, reméljük ezek is visszaigazolják a szakszervezeti törekvéseket.

Rabi Ferenc

Háború a szomszédunkban

A Bányamunkás 1913-ban jelent meg először, egy évvel az első Világháború kitörése előtt. Olvasva az akkori lapszámokat, a korabeli szerzők egyaránt elítélték a háborút, írásaikban szolidárisak voltak mindazokkal a bányászokkal, akiket akaratuk ellenére soroztak be, s együtt éreztek otthonmaradt családtagjaikkal. Azon munkáilkodtak, hogy segítsék őket abban, hogy elviseljék az állandó rettegést, a torokszorító félelmet, amellyel a frontról érkező híreket várták. Ez a szolidaritás az ősi szakma művelőinek eredendő tulajdonsága. A történelem megismételte önmagát, és huszonegy évvel később jött a második Világháború.

A mi nemzedékünk, amely a második világégés után született, azt gondolta, hogy életében soha nem fogja megtapasztalni a fegyverek ropogását, azt a borzalmat, amely a népek egymás iránt szított gyűlöletéből ered. Aztán 1991-ben kitört a dél-szláv háború, déli határainkon – kisebb szünetekkel – tíz éven keresztül ölték egymást az emberek.

És most itt van ez!

Hirosima és Nagaszaki tragédiája megmutatta a világnak, hogy mire képes az atombomba. Az arzenálban ma még inkább ott van a nukleáris fegyver használatának veszélye. Az ukrán atomerőművek közelében folyó harcok következtében mindennapi lehetőséggé vált a katasztrófa.

Legrosszabb álmunkban se hittük, hogy valaha is szükség lesz a szakmai szolidaritásra, a humanitárius együttérzésre, hogy cikket írunk róla, hogy cselekvésre buzdítjuk egymást, hogy támogató kezet nyújtunk a menekülteknek.

Nem vagyunk egyedül. Az alábbiakban közölt állásfoglalások, levélrészletek – köztük a BDSZ elnöksége által jóvá hagyott segítséget nyújtó intézkedések -, mind arról tanúskodnak, hogy a nemzeti és nemzetközi szakszervezetek azonnal reagáltak, s az egységet bizonyító megnyilvánulások – lapzártánk után is – folyamatosan özönlnek.

Így az itt olvasható dokumentumokat a teljesség igénye nélkül közöljük.

(Szerk.)

A MASZSZ elítéli az agressziót

A Magyar Szakszervezeti Szövetség súlyos aggodalommal figyeli a szomszédos Ukrajna elleni támadásokat. Elítéli az Orosz Föderáció által, a szuverén ukrán állam ellen indított katonai agressziót.

A helyzet tartós megoldását csak tárgyalások útján, a nemzetközi jog teljes tiszteletben tartásával, békés úton lehet elérni. Katonai erővel csak fájdalmat, véres veszteségeket lehet okozni, ellehetlenítve a dolgozó emberek és családjaik munkáját és megélhetését.

A MASZSZ szolidáris Ukrajna dolgozóival, kollégáinkkal, az ukrán szakszervezetekkel, akik komoly erőfeszítéseket tesznek függetlenségük megvédése, és egy demokratikus ország építése érdekében.

Miközben Ukrajnában egyre feszültebb a helyzet, és a problémák továbbra is fennállnak, a Magyar Szakszervezeti Szövetség tagszervezetei a konfliktus enyhítésére és békés megoldására szólítanak fel. A jelenlegi feszültségek elsősorban az átlagembereket érintik, napi szinten megzavarva életüket, és növelve a jövőjükkel kapcsolatos bizonytalanságot. Emellett a kialakult helyzet az egész régiót destabilizálja, és tovább növeli a gazdasági és társadalmi nehézségeket.

A MASZSZ követeli, hogy Ukrajna, az Orosz Föderáció, az USA, az EU és a nemzetközi szervezetek illetékes politikai döntéshozói kettőzzék meg erőfeszítéseiket, hogy a folyamatot a párbeszéd és a politikai megoldások irányába tereljék, hogy Ukrajna számára stabil, békés kimenetelű megoldást biztosítsanak, és garantálják Európa és Ukrajna szomszédos országainak biztonságát. A válság megoldása érdekében a diplomáciának kell érvényesülnie. A katonai konfrontációnak aránytalan humanitárius következményei lesznek, és csak távolabb visz a hosszú távú és fenntartható megoldástól.

Szolidaritásunkat fejezzük ki a régió összes szakszervezetével, amelyek túl sokáig voltak a geopolitikai konfliktusok. Felhívjuk a szakszervezeteket a határokon átnyúló szolidaritásra.

Csak a béke és a biztonság teremtheti meg a fenntartható gazdasági fellendülési feltételeit, és biztosítja a társadalmi igazságosságot és a szociális védelem hatékony szintjét a dolgozó emberek és családjaik számára!

Az Európai Szakszervezeti Szövetség és a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség közös nyilatkozata Ukrajnáról

Az ESZSZ és az ITUC elítéli Oroszország ukrán invázióját, és követeli, hogy minden orosz erő azonnal hagyja el Ukrajnát.

Az Ukrajna elleni támadás a nemzetközi jog és Ukrajna szuverén és demokratikus államként való területi integritásának kirívó megsértése.

Európa-szerte tüntetésekre került sor az ukrán néppel való szolidaritás jegyében, többek között az ESZSZ Brüsszelben tartott nagygyűlést.

Ukrajnában már több tucat embert

ölték meg, köztük civileket is. Oroszországban több mint 1700, a háború ellen tiltakozó embert tartóztattak le, és az amúgy is törekeny gazdaság azonnal gyengülni kezdett, miután Putyin elindította az inváziót.

Az ESZSZ és az ITUC felszólítja tagszervezeteit, hogy nyújtsanak szolidaritást Ukrajna dolgozóit és népe számára az ITUC ukrán szolidaritási alapján, és felszólítják az Ukrajnán túli kormányokat, hogy biztosítsanak biztonságos menedéket a konfliktus elől menekülő menekültek számára.

Az ESZSZ és az ITUC létrehozott egy internetes linket az anyagi támogatáshoz:

<https://petitions.ituc-csi.org/support-ukraine?lang=en>

Ezen a linken keresztül lehet pénzt utalni az ukrán konföderációknak.

Nem szabad, hogy a munkavállalók viseljék a háború legnagyobb terheit – sem Ukrajnában, ahol a fenyegetés egzisztenciális, sem Oroszországban és Európában, ahol az életszínvonalukat és munkahelyeiket érintik azok. Sürgetjük a kormányokat, hogy biztosítsák, hogy a legtöbb erőforrással rendelkezők viseljék a szankciók legnagyobb terhét.

Az ESZSZ Végrehajtó Bizottsága 2022. március 1-jén ülésezett: szolidaritását fejezte ki az ukrán nép, a munkavállalók és a szakszervezetek iránt. Ismételten elítélte az Ukrajna elleni orosz támadást, követelte a katonai műveletek azonnali leállítását, az orosz csapatok távozását az országból, valamint a valódi párbeszéd és a békét célzó tárgyalások intenzitásának fokozását.

Megbízta az ESZSZ titkárságát, hogy szorosan kövesse nyomon az ukránai és a szomszédos országokban kialakult helyzet alakulását, foglaljon állást és hozzon meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy segítse az érintett szakszervezeteket és munkavállalókat, és hozzájáruljon a háború megállításához, valamint a béke, a demokrácia, a társadalmi fejlődés és igazságosság helyreállításához az országban.

Megbízta az ESZSZ titkárságát, hogy a Végrehajtó Bizottság 2022. március 16-17-i ülésén térjen vissza a kérdésre az ukránai helyzetről szóló átfogóbb állásfoglalással.

A háborúnak azonnal véget kell vetni!

Az IndustriAll Globál és az IndustriAll Europe szervezetei felszólítják Oroszországot, hogy haladéktalanul fejezze be Ukrajna felé történő agresszióját és megszállását! Az Orosz Föderáció azonnal hagyjon fel Ukrajna szuverenitásának és területi integritásának megsértésével!

Az Orosz Föderáció ukránai erőszakos fellépése jelentősen sérti az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 2. cikkét, amely felszólítja a tagállamokat, hogy tartózkodjanak bármely állam területi integritása vagy politikai függetlensége elleni erőszakkal való fenyegetéstől vagy annak alkalmazásától.

Ezért az Orosz Föderációnak feltétlenül be kell szüntetnie az Ukrajna elleni erőszak alkalmazását, és minden katonai erejét azonnal, teljes mértékben és

feltétel nélkül ki kell vonnia Ukrajna területéről.

Felháborító továbbá, hogy az Orosz Föderáció megemelte nukleáris riasztási szintjét! Az IndustriALL Global Union és az IndustriAll Europe Szakszervezetek követelik a jelenlegi helyzet azonnali deeszkalációját, és támogatják a nemzetközi közösség felhívását a polgári lakosság védelmének biztosítására, valamint a humanitárius segélyek akadálytalan eljuttatására.

Amint már a múlt heti első, az inváziót megelőző nyilatkozatukban is említették, az IndustriALL Global Union és az IndustriAll Europe ismételten felszólítja Ukrajna, az Orosz Föderáció, az USA, az Európai Unió és a nemzetközi szervezetek illetékes politikai döntéshozóit, hogy duplázzák meg erőfeszítéseiket, hogy a folyamatokat a párbeszéd és a politikai megoldások irányába tereljék, hogy az egységes Ukrajna számára stabil, békés kimenetelű megoldást biztosítsanak, és garantálják Európa és Ukrajna szomszédos országok biztonságát.

Teljes szolidaritásukat fejezik ki az Ukrajnában munkásokkal, az ott élő emberekkel, és felszólítjuk a tagszervezeteket, különösen a szomszédos országokban, hogy az ukránai erőszak elől menekülő több ezer menekültnek nyújtsanak támogatást.

Az anyagi támogatás lehetősége:
Bank neve: Cler Bank
Címe: 6-8 Place Longemalle CH - 1204 Geneva Switzerland.
Számlatulajdonos neve: IndustriALL Global Union
Címe: 54 bis, route des Acacias 1227 Carouge.
Swift code: BCLRCHBB
Iban code: CH70 0844 0145 2523 1139 0

Részlet a lengyel Szolidaritás Szakszervezet elnökének leveléből

Az alábbiakban olvashatjátok az orosz FNPR szakszervezet közleményét... amelyben nyíltan kiállnak Putyin elnök mellett, aki megsértette a nemzetközi békés együttélés minden civilizált szabályát.

„Az Oroszországi Független Szakszervezetek Szövetsége támogatja Vlagyimir Putyin orosz elnök döntését Ukrajna náciak általi felszabadítását célzó műveletére vonatkozóan. Ennek az országnak a jövőjéről saját népének kell döntenie, de akaratukat nem tudják keresztülvinni a banderista, nacionalista bandák és a náci kollaboránsok miatt...

...Hiszünk abban, hogy a béke viszont Ukrajnába, és Ukrajna demokratikus, békés, semleges államává válik.

Hitlerék és Zelenskijek jönnek-mennek, de a dolgozók közötti nemzetközi szolidaritás megmarad.

Békét a nemzeteknek! Harc a fasiszták ellen!”

Kedves Barátaim, Nemzetközi Szakszervezeti Szervezetek Vezetői, Nemzeti Szakszervezeti Központok Vezetői, Ipari Szövetségek Vezetői!

Mit tudtok reagálni ilyen aljas szavakra? Hogyan lehet tolerálni ilyen fals és méltatlan viselkedést? Hogyan

tolerálhatjuk mi, szakszervezeti tisztségviselők, akik békén alapuló boldog életet akarunk építeni a dolgozó emberek számára, a háború ilyen nyílt és pimasz támogatását? Meddig tűrjük az orosz agressziót, rágalmakat és „újbeszédet” azok ellen, akik saját erőből, a nemzetközi szerződések és a nagyhatalmak biztonsági garanciái alapján békében akarják építeni hazájuk és családjuk jövőjét?...

...A „Solidarnosc” Szakszervezet, amely az egykori kommunista blokk első szabad és demokratikus szakszervezete, és amely elindította hazánk, valamint az egész régió orosz zsarnokság alóli felszabadításának fáradságos és fájdalmas folyamatát, arra sürgeti Európát és a világ összes szabad és demokratikus szakszervezeti szövetségét, hogy haladéktalanul kezdjék meg az orosz FNPR eltávolítását struktúráikból, mert nem ülhetnek köztük szakszervezeti tisztségviselőknek öltözött gengszterek, akik támogatják a háborút, a rablást és a pusztítást.

Ezzel a felhívással és kéréssel fordulunk hozzátok ma, Oroszország független Ukrajna elleni inváziójának második napján. Ezzel a felhívással és kéréssel fordulunk a nemzetközi szakszervezeti szervezetekhez, ipari szövetségekhez és a világ összes szakszervezetéhez.

Válaszoljaatok saját lelkiismeretetek szerint: el tudjátok-e fordítani a fejeteiket és úgy tenni, mintha ez csak egy kis lokális csetepaté lenne?

A szolidaritás jegyében mindig: Piotr Duda elnök
NSZZ Solidarnosc.
Katowice, 2022. február 25.

Részlet Jaroslav Souček a cseh OS KOVO elnökének leveléből

Az OS KOVO-t megdöbbenette az orosz vezetés döntése Ukrajna megtámadásáról. Oroszország nukleáris nagyhatalom, és a Szovjetunió szétesését követő gazdasági fellendülés után országok vezetése úgy gondolja, hogy joga van ráerőltetni akaratát a környező országokra. Amikor Ukrajnát nem sikerült néhány óra alatt lerohanni, Putyin elnök készenlétbe helyezte az atomfegyvereket!

Ukrajna megszállás alá került. Nehézfegyvereket is bevetettek. 2022-ben, Európában nemcsak katonák halnak meg, hanem civilek, köztük gyerekek is. Ez elfogadhatatlan az OS KOVO tagjai számára. Az emberölést nem indokolhatja egyetlen európai ország területi vagy gazdasági igénye sem...

... A világ – önmaga fenntartása érdekében – összefog az orosz agresszióval szemben, és mindez hosszú távú, súlyos következményekkel fog járni, különösen országokat hétköznapi emberei és munkavállalói számára.

Oroszország jelenleg számos, az emberiség javát szolgáló nemzetközi projektben vesz részt. A kozmonautika, az energiaszektor és más területek az egész emberiség jövőjét tartják szem előtt.

Egy szomszédos állam katonai megtámadása ezt az együttműködést évtizedekre veti vissza, és Oroszország valószínűleg többé nem vehet részt benne.

A szakszervezeti szolidaritás jegyében

ben az OS KOVO felszólítja szakszervezeteiteket, hogy amennyire csak lehetséges, gyakoroljatok befolyást a közvéleményre, amely esetleg arra késztetné országokat vezetését, hogy véget vessen az ukránai háborúnak, és megtalálja a békés megoldáshoz vezető utat.

Prága, 2022. február 28.

A BDSZ Elnökség álláspontja

A békének nincs alternatívája. A háború, az agresszió, a szomszéd ország katonai megszállása nem hozhat eredményt, csak szenvedést. Polgári lakosok, gyermekek veszítik életüket, óvodákat, iskolákat, lakóházakat ér bomba-, rakéta találat, lövedék. A félelem, a kilátástalanság és a hozzátartozók halála életre szóló traumát tud okozni. Munkahelyek százazrei szűnnek meg, sőt a legújabb hírek szerint atomerőművi blokkok épületei sérültek meg, gáz- és olajvezetékek robbantak fel. A háború Magyarországon is munkahelyek megszűnését, ellátási problémákat okozhat.

A munkavállalók termelés helyett fronton kell, hogy harcoljanak egy szomszédos ország katonáival, miközben az otthon és az óvóhelyeken maradt gyermekeiket, családjukat kell féltetniük.

A háborút meg kell állítani! A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete szolidaritását fejezi ki az ukrán nép, a munkavállalók és a szakszervezetek iránt.

A menekültek, a rászorulóak számára az Elnökség döntése alapján támogatást biztosítunk. Ennek pénzügyi keretét egymillió forint összegben állapítottuk meg, amennyiben a hajdúszoboszlói üdülő „téliestése” megoldható, szálláshelyként azonnal felajánljuk. A határ menti alapszervezetünket megkértük, hogy kísérje figyelemmel a menekültek helyzetét és elsősorban a gyermekek, szüleik, hozzátartozóik számára tegyen javaslatot a támogatásra.

Az industriAll Global Union, a világ ipari szakszervezeti szövetsége garantálja, hogy a szakszervezethez és azok tagjaihoz jutnak el az adományok, azért a támogatás egy részét az általuk megadott számlájára utaljuk, az industriAll Europe (Európai Ipari Szakszervezeti Szövetség) kérését is figyelembe véve. A BDSZ alapszervezeteihez, tagságához is levélben fordultunk, kérve, hogy lehetőségeikhez mérten járuljanak hozzá a BDSZ szolidaritási akciójához.

Előre is köszönve a támogatást, melyet a következő számlaszámra várunk: **OTP 11707024-22351115-00000000, a megjegyzés rovatba kérjük beírni: támogatás a menekülteknek.**

Természetesen az adományok felhasználásáról a Bányamunkás lapban is részletes tájékoztatást adunk.

A jövőben is figyelemmel kísérjük a határunkon kialakult ukránai háborús helyzetet, remélve, hogy hamarosan visszatérhet Ukrajnában a szabadság és a béke.

Rabi Ferenc
elnök

Munka törvénykönyve, munkaügyi kapcsolatok

Elgondolkoztató, hogy olykor nagyon érintett, sérelmet elszenvedő munkavállalók a legegyszerűbb ismeretekkel sem rendelkeznek a Munka Törvénykönyvéről. A Munkatörvénykönyve (továbbiakban Mt.) igen leegyszerűsítve a Magyarországon munkát vállaló és hazánkban munkavállalókat foglalkoztatók jogait és kötelességeit foglalja össze. Mostanában halljuk, hogy a sztrájkjog alapjog. Vajon hányan nézték meg **Magyarország Alaptörvényét** (2011.április 18.parl. elfogadta, 25. közt. elnök elfogadta, hatályos 2012. január 1.), mely az Mt. alapja.

Talán nem haszontalan ide idézni azt a két cikket, mely a munkaügyi kapcsolatokat érinti, és nem változott az évek során.

VIII. cikk

(1) **Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.**

(2) **Mindenkinek joga van szervezeteket létrehozni, és joga van szervezetekhez csatlakozni.**

(3) Pártok az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. A pártok közreműködnek a nép akarátának kialakításában és kinyilvánításában. A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak.

(4) A pártok működésének és gazdálkodásának részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

(5) **Szakszervezetek és más érdek-képviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.**

XVII. cikk

(1) **A munkavállalók és a munkaadók** – a munkahelyek biztosítására, a nemzetgazdaság fenntarthatóságára és más közösségi célokra is figyelemmel – **együttműködnek egymással.**

(2) **Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van**

ahhoz, hogy **egymással tárgyalást folytassanak**, annak alapján **kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, vagy munkabeszüntetést tartssanak.**

(3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafelté-

telekhez.

(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz. <https://2010-2014.kormany.hu/hu/mo/az-alaptorveny>

Ha elő vesszük a **2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről a HARMADIK RÉSZ A MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK XIX. fejezet tükrözi az Alaptörvényben foglaltakat.**

Általános rendelkezések

230. § A munkavállalók szociális és gazdasági érdekeinek védelme, továbbá a munkabéke fenntartása érdekében e törvény szabályozza a szakszervezet, az üzemi tanács és a munkáltatók, vagy érdek-képviselői szervezeteik kapcsolatrendszerét. Ennek keretében **biztosítja a szervezkedés szabadságát, a munkavállalók részvételét a munkafeltételek alakításában, meghatározza a kollektív tárgyalások rendjét vagy a munkaügyi konfliktusok megelőzésére, feloldására irányuló eljárást.**

231. § (1) A munkavállalóknak vagy a munkáltatóknak joga, hogy - törvényben meghatározott feltételek szerint - gazdasági és társadalmi érdekeik előmozdítása, védelme érdekében, mindennemű megkülönböztetés nélkül, másokkal együtt érdek-képviselői **szervezetet alakítsanak vagy az általuk választott szervezetbe - kizárólag az adott szervezet szabályaitól függően - belépjenek, vagy az ilyen jellegű szervezetektől távol maradjanak.**

(2) Az érdekképviselői szervezetek jogosultak szövetségeket létesíteni, vagy ilyenekhez csatlakozni, ideértve a nemzetközi szövetségeket is.

(3) **A munkavállalók jogosultak a munkáltatónál szakszervezet létrehozására.** A szakszervezet a munkáltatónál szerveket működtethet, ezek működésébe tagjait bevonhatja.

232. § A munkáltató, az üzemi tanács, a szakszervezet köteles egymást írásban tájékoztatni a képviselőre jogosult, valamint a tisztségviselő személyéről. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200001.tv>

Szabó Imre Szilárd munkajogászt kérdeztük a jelen munkaügyi kapcsolatairól.

- *Elegendő-e a többszintű szabályozás a munkaügyi kapcsolatok terén?*

- A kollektív munkajog – jellegét tekintve – erőteljesen átpolitizált szabályozási területnek számít, illetve, hogy a munkajog a „legpolitikusabb” jogágak egyike. Tekintettel arra, hogy a tőke / munka viszonylatában a „csereárnyok” – különösen a válságok alatt és azok következményeként – jelentősen és folyamatosan romlának, így a jövedelmek és a társadalmi egyenlőtlenségek kiegyenlítésében a szakszervezeteknek továbbra is szerepük van (lenne). A példák továbbra is azt mutatják: azok az országok, ahol a szociális partnerség és a hatékony szociális rendszerek (kiegészülve proaktív foglalkoztatáspolitikával) működnek, azok általában sikeresebbek és versenyképesebbek. Mindemellett azt is láthatjuk, hogy a szociális párbeszéd, a működő munkaügyi kapcsolatok - melynek részét képzik a kollektív tárgyalások - együttesen járulnak hozzá (egyfajta alkotóelemekként) a demokratikus, jogállami működéshez is (azaz a szakszervezetek részei a fűkek és ellensúlyok átfogó rendszerének). Tehát az bármily meglepő is, az erős szociális dialógus nemhogy gyengítené a versenyképességet, hanem ellenkezőleg, növeli azt. Az ilyen paradoxon mindazonáltal nem ismeretlen a modern közgazdaságtanban. Ennek kiteljesedéséhez ugyanakkor elsősorban aktív politikai támogatásra és támogató empátiára lenne szükség.

- *A munkaügyi kapcsolatok mely szintje erős ma Magyarországon?*

- Továbbra is erős a vállalati, munkahelyi szint, ahonnan szinte lehetetlennek látszik az érdemi kitörés lehetősége. A szakszervezetekre vonatkozó kérdéseket ráadásul történetileg is meghatározza az alapvetően mikroszinten szerveződő szakszervezeti mozgalom struktúrája (lásd munkaidő-kedvezmény), a kollektív alku erősen decentralizált jellege, melynél megkerülhetetlen szempont, hogy a szakszervezeti bevételek túlnyomó többsége is vállalati (nagyon kivétel esetben ágazati, alágazati) szinten realizálódik. A vállalati szintről történő – számos szakértő által kívánatosnak gondolt – „kitöréshez” szabá-

lyozási oldalról elengedhetetlen lenne a jogszabálytól való eltérés bizonyos lehetőségeinek magasabb (például ágazati, szakágazati, alágazati) szintű kollektív megállapodáshoz kötése, de ez is csak az egész szabályozás strukturális átalakítása után képzelhető el.

Nem alakult ki egységes ágazati érdekképviselői struktúra sem a munkaadói, sem a szakszervezeti oldalon, pláne nem intézményesült olyan mértékben, hogy az megfelelő alapul szolgálna annak kiteljesedéséhez. A makroszinten is jelen lévő munkáltatói partnerek tényleges befolyása az ágazati szakpolitikákra számos esetben megkérdőjelezhető; az Ágazati Párbeszéd Bizottságoknál ez kifejezetten jól megfigyelhető a megállapodások hiánya, illetve magának az érdemi működés elégtelensége kapcsán is. Ugyanakkor a magyar gazdaság duális jellege is megnehezítette az ágazati érdekegyeztetési rendszer kialakulását. Nincs igazán gazdasági érdek az ágazati struktúrák kialakításában, kijelenthető, hogy jelenleg sem a multinacionális cégek, sem a – munkavállalók 70%-át foglalkoztató – hazai kis- és középvállalkozási kör nem igazán érdekelt ebben.

- *Az utóbbi időszakban, mintha kiléptünk volna „sztrájkmentes övezet” meghatározásából. Mozgolódnak a pedagógusok, a MÁV-nál, a MOL-nál sztrájkbiztonságot alakítottak.*

- Választásokat megelőzően ez egy érthető folyamat, különösen a közszféra, illetve a közszolgáltatások területén. Ugyanakkor a kérdés jogi részét tekintve, érdemi munkavállalói nyomásgyakorló eszközök nélkül az Mt. munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó joganyaga sem minősül önmagában elégségesnek. Álláspontom szerint a közszolgáltató szektorra vonatkozó sztrájkjogi szabályokat is érdemben szükséges módosítani, amelyek jelenleg az alábbi gyakorlati problémák révén teszik lehetetlenné e jog gyakorlását, ismeretlen jelenséggé téve a munkabeszüntetéseket. Erről bővebben itt fejtem ki a véleményemet: <https://ojs.lib.unideb.hu/profuturo/article/view/10247/9143>

- *A többszintű érdekegyeztetés napjainkban miképpen jellemezhető?*

- Magyarországon a munkaügyi

kapcsolatokat – szinte általános és egyöntetű szakirodalmi megállapítások alapján – a gyengülő szervezkedési szabadság és szakszervezeti jogok, egyre inkább kiüresedő (országos és ágazati) érdemi érdekegyeztetés, továbbá ellentmondásos szabályozási környezet jellemzi. Az Mt. hipotézisem szerint (önmagában) nem rontotta a politikai megnyilvánulásokkal egyező módon akkora mértékben a szakszervezetek pozícióit, az érdekegyeztetés látványos meggyengülése ugyanakkor érdemben érintette - különösen az országos szintű - szerveződések befolyását a munka világában zajló folyamatokra, mely hatás érdemben gyűrűzik „lefele” a munka világában, amely a közszféra területén válik igencsak látványossá. Azt általánosságban jegyezném meg, hogy a munkáltatói szint feletti munkaügyi kapcsolatokhoz kapcsolódó szabályozás a rendszerváltozás óta nem koherens, több helyütt ellentmondásos, kifejezetten gyenge minőségű, ötlettelen, ad hoc jogalkotási megoldásokat tükröz.

<http://www.munkaugyiszemle.hu/munkajogi-szabalyozas-hatasa-munkaugyi-kapcsolatokra-es-vice-versa>

Befejezésül

Itt és most csak néhány gondolatot tudtunk felvetni a munkaügyi kapcsolatokból. „Rendezett munkaügyi kapcsolatokról” hány éven, évtizeden keresztül hallottunk. Az kellene, hogy tisztában legyünk valódi tartalmával, és tegyünk azért, hogy megvalósuljon minden színter.

Hasznos volna, ha szakszervezeti képzéseken az alapokat bizalmi szintig „fogyasztható” módon elmondanák szakemberek, gyakorló érdekvédők.

Javasoljuk, hallgassák meg a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Munkajogi és Szociális jogi Tanszéke **10 éves a Munka törvénykönyve** címmel 2021. december 13-án rendezett konferencián elhangzottakat.

Meghallgatható: <https://www.facebook.com/karoli.gaspar.reformatus.egyetem/videos/605263343922668>

Lux Judit

Jegyzet

Remélhetőleg ez évi első lapszámunk megjelenése megelőzi az április 3-ai országgyűlési választásokat, így az itt leírt mondatok még voksolás előtt érik el érintett olvasóinkat. Olyan témát feszegetek jegyzetemben, amely minden választási ciklus vége felé – persze azt megelőzően is! – foglalkoztatja az érdekvédelmi szervezetek tagságát, s így nekünk is kötelező módon írunk kell róla. Fontos megjegyeznem, hogy amiről itt olvasnak nem testületi állásfoglalás, nem szakszervezeti határozat, hanem magánvélemény.

A kérdés visszatérő: kire szavazzanak a szakszervezeti tagok?

Ha minden igaz, a rendszerváltás után – az 1990-es első demokratikus választást is beleszámítva – a kilencedik országgyűlési választásoknak nézünk elébe. Tehát ha a fentebb megfogalmazott kérdésre keressük a megoldást, már olyan történelmi tapasztalatok birtokában tesszük ezt, amelyek félig-meddig meg is válaszolják a dilemmánkat.

Jómagam is többször érintettem ezt a témát, különböző írásaimban, a BDSZ vezetőivel készített interjúmban, különös tekintettel Schalkhammer Antalra, a bányászszakszervezet emblematikus vezetőjére (Lapunk más helyén emlékezünk arra, hogy már húsz éve nincs köztünk! – A szerk.).

Ő két cikluson keresztül (1994 – 2002), haláláig, az MSZP színeiben volt egyé-

ni országgyűlési képviselő Tatabányán. Abban az időben szakszervezeti berkekben igen elmélyült vita folyt – a „Kire szavazzanak a munkavállalók?” mellett - arról, hogy jusson-e országos szintű szakszervezeti tisztségviselő, párttámogatással, parlamenti mandátumhoz? Érintettként, első megmértetése idején, de képviselősege alatt is több ízben kifejtette véleményét erről a kérdésről. Saját munkásságával igazolta, hogy igen. - Ott vagyok abban a testületben, amely a törvényt hozza - mondta. - Közvetlenül beleszólhatok a döntéshozatalba, nem csupán a szavazatommal, de az azt megelőző vitában érvelhetek a választóim, a munkavállalók és nyugdíjasok érdekei védelmében. Kifejthetem az érdekképviselői álláspontot, szót emelhetek, ha netán érdeksérelem érné az adott döntéssel a munka világának résztvevőit.

Így is tett.

A másik álláspontot képviselő az állították, hogy nem szabad a szakszervezeteknek pártokkal szövetezniük, hiszen ez elkötelezettséggel jár, s ez nem kompatibilis a szakszervezeti léttel. Más módja is van annak, hogy eredményesek legyenek az érdekvényesítő törekvések.

Kétmondatnyi kitérő. A szakszervezet nem a párttal, hanem annak tagozataival (Pl. Szociáldemokrata-szocialista.) volt munkakapcsolatban. Azokkal a platformokkal, amelyek programjaikban nyil-

tan deklarálták, hogy a munkavállalók érdekei náluk prioritást élveznek.

Amire emlékszem, a két vélemény pártján levők heves vitákat folytattak ez ügyben. Mára csak a tanulság maradt: akkor volt miről vitázni.

Visszatérve az alapkérdésre.

A szakszervezeti tagság összetétele sokszínű, ha a pártkötdést, vagy párt-szimpiátiát tekintjük, vannak kormány-párthoz húzó, s vannak az ellenzéket támogató tagjaink. Ez így természetes, hiszen minket nem ideológiák mentén, hanem a munka világának érdekösszege mentén határoznak meg. Képviseljük a munkavállalókat minden politikai oldalról, ez a feladatunk, erre szövetkeztünk.

Na, de akkor mégis, kire szavazzanak a szakszervezeti tagok?

Mondhatnám az egyszerűség kedvéért és persze az igazsághoz ragaszkodva, hogy akire akarnak. De ez sommás elintézése lenne ennek a fontos és jövőnk szempontjából meghatározó döntésnek.

Azt viszont leírhatom, hogy én, mint nyugdíjas szakszervezeti tag, milyen szempontok figyelembevételével adom le a voksom. És ha leírhatom, le is írom, egyfajta kapaszkodóként a hezitálóknak.

A kritika célkeresztjében mindig a kormányon levők vannak. Ők igazgatják négy éven keresztül az országot, az ő munkájuk könnyen tetten érhető, értékelhető. Az ellenzék oldalán nincs más,

csak az ígéret, hogy majd mennyivel jobb lesz, ha ők jönnek. Szeretjük hallani a jót, mert arra vágyunk, s ellentétbe állítani azzal, ami van, ami kívánnivalót hagy maga után.

Próbáljunk reálisan ítélkezni.

Tekintsen mindenki vissza az elmúlt négy évre. De lehet messzebbre is. Nézze meg, hogy a hatalmon levők mit tettek, vagy nem tettek az érdekükben. Nézzenek körül, szűkebb környezetükben, aztán tágtáskák a látóteret országnyi méretűvé. Memóriafrisztító gyakorlatként hívják segítségül azokat az eseményeket, amelyeken a szakszervezet tiltakozott, mert érdeksérelem tapasztalt.

A meglehetősen gazdag listából kiemelem a „Rabszolgatörvény” néven elhíresült Munkatörvénykönyv módosítást, amely túlzott túlóra-keretet szabott meg a munkavállalóknak és a sztrájk-törvény átszabását, amely az elégséges szolgáltatás megállapodáshoz kötésével gyakorlatilag ellehetlenítette a munkabeszüntetés egyébként törvényileg biztosított kivitelezését.

Nagy örömmel fogadtam a 13. havi nyugdíjat, van neki helye a családi büdzsében. Közben arra is gondoltam, s ez árnyalta kissé örömet, hogy vajon miért éppen most kapjuk meg, talán csak nem szükség van a voksunkra? A közel-múlt választásainál miért nem volt ez fontos?

De emlékezhettünk fontos ágazatok, s

az abban dolgozók bérviszonyaira, munkahelyi körülményeire, lásd egészségügy, oktatás, hiszen ezekhez a nagy ellátótrendezerekhez ezer szállal kötődünk.

Lehet, hogy én fogékonyabb vagyok közvetlen lakókörnyezetem eseményeire, gondjaira, mint mások, de én bizony ilyen tájt megvonom az egyéni országgyűlési képviselőm munkájának mérlegét is. Vajon a ciklus elején tett igazán vonzó ígéreteiből mit valósított meg? Méltó e még mindig arra, hogy bizalmat szavazzak neki újabb négy évre?

Szóval én így teszek, mint szakszervezeti tag, ez az én szisztemám, így választások előtt, de nem gondolom azt, hogy ez a mindenki számára követendő út.

A munkát ki-ki maga végezze el. Ha befejezte, alakítsa ki a saját véleményét. Még hozzá úgy, hogy tegye az érveket és ellenérveket a serpenyőbe, s amerre billen a mérleg nyelve, úgy szavazzon.

Még valami. Mindenki érezze kötelességének, hogy el kell mennie szavazni. Ez törvényben biztosított jogunk, amivel élni – ez az én állampolgári értékrendem alaptartozéka – kötelező. Csak így mondhatunk véleményyt az elmúlt négy évről, csak így befolyásolhatjuk a jövőnket.

Minden voks számít. El kell menni szavazni!

És nincs ellenemre, ha az urna előtt, bárkinek is eszébe jut, hogy fentebb miről írtam.

HIP

Pro Urbe díj a nógrádi bányászszakszervezetnek

Dobor István elnököt kérdeztem.

- Salgótarján idén ünnepli város-sá válásának századik évfordulóját. Ebből az alkalomból a városháza egy különbizottságot hozott létre, amelyben benne vannak a civilszervezetek képviselői is. A bizottság célja, hogy erre az alkalomra egy egész éven átívelő programsorozatot állítson össze. A bányászszakszervezet is megkapta azt a feladatot, felkérést a polgármester úrtól, hogy a jubileumi évfordulóra szeretnének bányász emlékhelyeket létrehozni, s ehhez kellene összegyűjteni azokat a relikviákat, tárgyi emlékeket, berendezéseket, eszközöket, amelyek jellemezték a térség bányászatát. (Pl. csille, TH ív, vasúti sín stb.) s amelyek kiállíthatók, közszemlére tehetőek. Valamint alapjai lehetnének egy létrehozandó emlékműnek, szobornak. Ennek a gyűjtőmunkának májusig kellene megtörténnie. A városi szociális kft összeszedi ezeket az eszközöket, s az etesi művésztelepen egy felkért szobrászművész fogja beépíteni ezeket beépíteni egy leendő – bányászoknak, bányászatnak emléket állító - emlékműbe.

Ez a munka folyik. Felkutattuk azokat a kollégákat, akiknél még találha-

tók termeléshez szükséges eszközök, csákány, kobak, lámpa, de akár gumicsizma, munkásruha, amit megőriztek, mint személyes emléket, s amelyet átengednének kiállítási célokra.

A szakszervezet, a MASZSZ Nógrád megyei képviselőjének – Demeter Lászlónak – a vezetésével egy akcióbizottságot hozott létre, hogy szintén bemutassa ennek a száz évnek az érdekvédelmi munkáját, érdeképviseleti működését, a városi munkásság (Ezen belül a bányamunkások) életét, s harcait, sztrájkjait a jobb munkakörülmények, a kedvezőbb bérek elérése érdekében.

Mint a BDSZ országos elnökségének tagja, kértem a testület tagjainak segítségét ehhez a gyűjtőmunkához, konkrétan TH-idomok beszerzését, s ehhez meg is kaptam a támogatást. Nyilván a bányabezárások következtében ezek az eszközök egyre nehezebben hozzáférhetőek, de bízunk abban, hogy más, egykori, bányavidékeken még fellelhetőek.

- *Tudtátok, hogy érkezik az elismerés?*

- Konkrétan nem, de voltak kézzelfogható jelei. Előtte megkerestek a városházáról, hogy segítsék nekik egy anyag összeállításában, amely a szak-

szervezetünk eredményeiről, működéséről, sikereiről szól. Majd pár nappal az eseményt megelőzően a polgármester úr levélben értesített a közgyűlés döntéséről, amely szerint a BDSZ Nógrádi Bányász Nyugdíjas Szakszervezeti Bizottsága részére Pro Urbe díjat adományoz. Az ünnepi közgyűlés január 27-én, azon a napon ülésezett, amikor – száz évvel korábban – a települést várossá nyilvánították, s abban a Kohász Művelődési Házban, amelynek az olvasótermében a nevezetes esemény megtörtént. Az ünnepségen részt vett és felszólalt Gulyás Gergely miniszter és Hiller István az országgyűlés alelnöke is. A Pro Urbe díjat Varga Tiborral, a dorogházi alapszervezetünk elnökével vettük át.

- *A BDSZ elnökség február 2-ai ülésén – a többi testületi taggal együtt – már én is gratuláltam, most megteszem még egyszer.*

- Köszönöm az összes érintett nevében!

HIP

Az alábbiakban szó szerint közöljük az elismerés indoklását.

„Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése Nógrád megye és Salgótarján bányásmúltjának megismertetésért, hagyományainak ápolásáért huzamosabb időn át, magas színvonalon végzett munkája, valamint kiemelkedő közéleti és érdekképviselési tevékenysége elismeréseként „Pro Urbe” díjban részesíti a Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) Nógrádi Bányász Nyugdíjas Szakszervezeti Bizottságát.

A Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) Nógrádi Bányász Nyugdíjas Szakszervezeti Bizottsága több évtizede elismerésre méltó és kiemelkedő érdekképviselési és hagyományörző tevékenységet

végez.

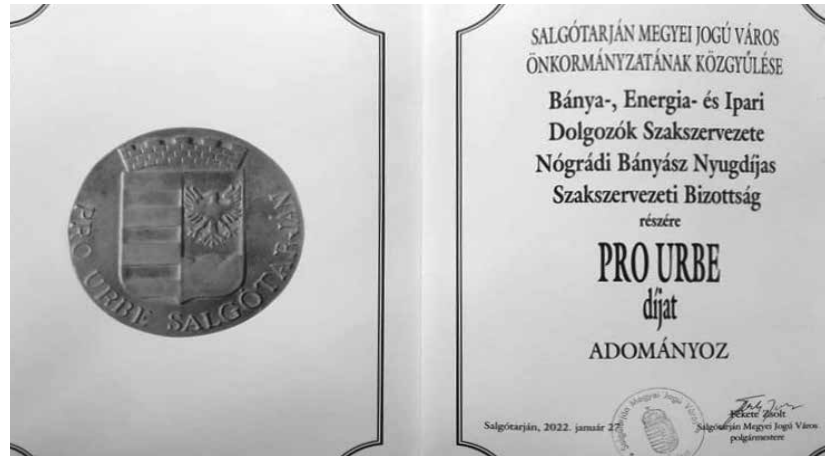
Nógrád megyében a szénbányászat üzemszerűen 1848-ban indult meg. A szénbányászat mellett, hogy elindította a térség fejlődését, megalapozta Salgótarján várossá válását. Ennek hatására indult el az iparosodás, nehézipari üzemek és üvegyárak épültek fel a bányászat nyomán, megélhetést biztosítva a környéken élő számtalan család számára. Az embert próbáló szakma művelőire, a városunk fejlődését megalapozó, és annak tartalmat adó szénbányászat egykori eredményeire, a létrehozott értékeire városunk minden polgára büszkeséggel tekint. Munkájuk, emberségük, bátorságuk, egész életük követendő példa a mai generációk számára is. A bányászati kultúra, mára közösséget összetartó hagyománnyá, városi identitásunk egyik legnagyobb értékévé vált.

A BDSZ több mint százéves múltra visszatekintő érdekvédelmi szervezet. A szakszervezet hivatalos bejegyzésére 1918-ban került sor. A bányászszakszervezet elsődleges küldetése a bányamunkások érdekeinek védelme és képviselete. A rendszerváltást követően a BDSZ átalakult. Tagságuk meg-

határozó részét az ágazatból korábban nyugdíjba vonult, több mint húszezer bányásznyugdíjas teszi ki.

A Bizottság értékékként kezeli a bányaipar hagyományait, szakmakultúráját és eredményeit. Nógrád megye a bányász emlékhelyek és emléktáblák tekintetében az országban a leggazdagabb. A Bizottság példás hagyományörző tevékenységet folytat az ezekkel kapcsolatos rendezvények szervezése terén. Kiemelkedő szerepet vállalnak a bányásznap és Borbála-napi ünnepségek mellett, térségünkben az 1946-os szénecsata, valamint a karacslejtősi ellenállás évforduló alkalmából rendezett koszorúzási megemlékezések megrendezésében. Közreműködtek 2018-ban a baglyasaljai bányászati emlékhely létrehozásában. Szakmai támogatást nyújtanak a salgótarjáni Bányászati Kiállítóhely működtetésében, továbbá a bányászattal kapcsolatos kiadványok megjelentetésében.

A Bizottság — kiváló együttműködésben a többi szakmai civil szervezettel — példaértékű munkát folytat térségünk és városunk bányásmúltjának megismertetésért, hagyományainak ápolásáért.”

Az Oroszlányi Bányá-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete (OBEDSZ) nyugdíjas alapszervezete ez év január 27-én tartotta küldöttértekezletét. Erről kérdeztem Torma Lajost, az alapszervezet elnökét.

- *Bár a napirendi pontok között nem az első helyen szerepelt, de fontossá-*

Küldöttértekezlet Oroszlányban

beréig kapnak felhatalmazást. Így tudunk alkalmazkodni a BDSZ kongresszusán elfogadott Alapszabályhoz. Az előző elnök, Eichardt János, halála

fő, anyagellátó egy fő, és a számvizsgáló bizottság elnöke. Ezt az indokolta, hogy az aláírási jogok (elnök, alelnök, gazdasági felelős) márciusban lejárnak, s ha már úgyis szükséges a szerkezetátalakítás, az legyen teljes körű. Ezzel a BDSZ következő, 2024 végén megrendezendő kongresszusáig rendben leszünk. Öt fős vezetőséget választottunk a nyugdíjas szervezet élére. Én lettem az elnök (Torma Lajos, e mellett, az OBEDSZ elnöki funkcióját is betölti! – Szerk. megj.) Dancs József az elnökhelyettes, ezen kívül Osvát János (A BDSZ országos tanácsának is tagja!), Szabó István és Kocsmáros György a régi vezetőség tagjaiként újból bizalmat kaptak. Az OBEDSZ szakszervezeti tanácsába delegáltak engem, Dancs Józsefet, Puskás Andrást, Kappel Veronikát és Szabó Istvánt. A móri alapszervezet február közepén tartja taggyűlését, ők szintén elvégzik ezt a munkát.

- *A felsőbb szervet Rabi Ferenc képviselte.*

- Igen. Ez esetben ez nem csupán egy protokolláris meghívás volt. Ő személyesen is sokat tett az oroszlányi bányászszakszervezetért, s akinek ez

alkalomból egy emlékszállít adományoztunk, megköszönve a munkáját.

- *Azért történt más is a küldöttértekezleten.*

- Természetesen, hiszen bár a tisztújítás fontos, de nem egyedüli eleme volt a küldöttértekezletnek. Ezen kívül megválasztottuk az elnökséget, a számvizsgáló bizottság jelentését, a szervezeti és működési szabályzatunk módosítását, s az idei programjainkat. Ez utóbbiban kiemelt szerepet kap az, hogy nyolc-

vanöt éves lesz az oroszlányi szénbányászat, s a márkushegyi akna nyitása is kerek évfordulós. Tervezzük az idén is nőnap megemlékezést, nyári kirándulásokat, uszodalátogatást, s továbbra is nagy hangsúlyt kap a két bányászün-

nep, a bányásznap és a Borbála nap. Jó kapcsolatot ápolunk az Országos Magyar Bányász és Kohász Egyesület (OMBKE) helyi szervezetével, velük is tervezzük közös rendezvényt.

Ami a szakszervezeti munka tervezésének új eleme, hogy a végén oda kell írunk: reméljük, hogy a terveinket nem írja felül a járvány.

- *Reméljük.*

-i.n.r-

Nyugdíjas alapszervezeti taggyűlés Martfűn

Alapszervezetünk 50 fős tagságát hívtuk meg az évente tartandó taggyűlésünkre. Meghívásunkat negyvenen fogadták el. Tagjaink igénylik a személyes talál-

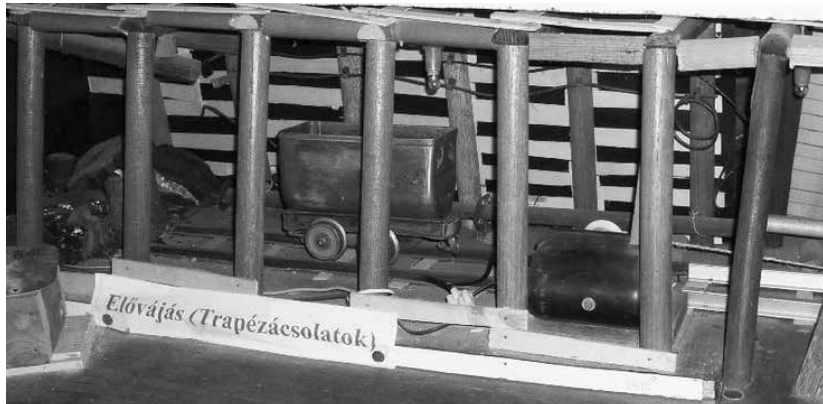
kozást, hiszen szinte mindannyian közvetett vagy közvetlen munkatársak voltak. Beszámoló hangzott el az elmúlt év tevékenységéről, szakszervezetünk életéről, programjairól. Ismertettük az éves gazdálkodásunkat, záró pénzügyi helyzetünket. Megköszöntöttük a jubiláló 40-50-60

és 70! éve hűséges szakszervezeti tagjainkat.

Egy közösen főzött finom ebéd elfogyasztása után, kellemes beszélgetéssel zártuk éves taggyűlésünket.

Lamos Katalin
elnök

Magyarországi bányászati múzeumok III. *Csolnoki Bányászati és Ásványgyűjtemény*

Csolnok község Komárom-Esztergom megyében, Dorog közvetlen szomszédságában található. első írásos említése 1262-ből ismert Cholnuk néven.

A csendes kis falu jelentősége akkor nőtt meg, amikor a környéken kutatva itt is szénre bukkantak. A bányászatot az akkor már itt élő (a török idők után betelepített) katolikus németajkiak és az északi vidékekről érkező más nemzetiségűek kezdték meg. A település környékén gyorsan nőttek ki a kolóniák, melyek mára egy községgé alakultak. A legjelentősebb bányavállalat itt is a dorogi Magyar Általános Kőszénbánya Rt. volt. És ahogy más környékbeli településen, itt is a bányavállalat segítségével és anyagi támogatásával készültek a szociális és kulturális létesítmények, az iskola, orvosi rendelő, bölcsőde. Munkásotthona nevezetes volt, a háború előtt és utána is számos sikeres programot bonyolítottak le itt.

Az utolsó környékbeli bánya (a lencsehegyi bányauzem) 2003-ban zárt be. Ekkor már jelentős számban vettek részt az aktív és nyugdíjas bányászok a 2001-ben alapított Csolnoki Bányász

Klub művelődési házban tartott rendezvényein és akcióin. Az ő kezdeményezésükre kezdődött meg 2005-ben a bányá-

szati és ásványgyűjtemény kialakítása, amely napjainkra a dorogi medence

legnagyobb ilyen kiállítóhelyévé nőtte ki magát.

Különlegessége, hogy nem csak kiállítótermek, vitrinek várják a látogatót, hanem a szabadtéren több, különböző bányatérseget bemutató kiállítóterek is megtekinthetők – mintha csak a valódi bányákban járna az ember. Ezeket az udvart határoló domboldal rézsűjében alakították ki, így igazi bányahangulatot teremtettek. A fa trapézacsolattal biztosított fejtében szerszámokkal, bányavasúti csillék láthatóak, de van itt TH acélíves biztosítású vágatszakaz, hidraulikus acéltámas bánya, modern bányaidomköves táró és téglabiztosítás is. A vágatokban és az előtte lévő szabad területen láncos vonszoló, sűrített levegős fűtő és láthatunk, de a gyűjte-

bányamozdonyok, csillék, személyszállító „népesek”. A csillék egy fedett szín alatt állnak, megvédve így az időjárás viszontagságaitól. A szabadtéri kiállítás 2008-ban, hároméves munkát követően került átadásra.

A gyűjtemény zárt részén számos, a dorogi bányászatot bemutató korabeli térkép, dokumentum került elhelyezésre, és a mellettük korabeli makettek is ismerhetők meg a bányászat módszereit, a felhasznált eszközöket. Különlegessége a kiállításnak a több mint húsz darabból álló „kommunikációs” berendezések gyűjteménye, amely a jelzőkürtől a vízmentes bányabeli távbeszélőkészülethez, a tárcsázós bakelit telefonig minden ilyen készüléket tartalmaz.

Szintén egyedülállóan mondható az az ásvány- és kőzetgyűjtemény, amely a Dorogi-medence geológiai felépítését, a szén keletkezésének körülményeit és

folyamatát mutatja be.

A kiállítóhelyet működtető Alapítvány igen jó kapcsolatokat ápol azokkal a társszervekkel, intézményekkel, akik kapcsolódnak a csolnoki és ezzel együtt a dorogi szénmedence bányászatához. Nem csak az önkormányzattal, de a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány, a Kisvasutak Baráti Köre és természetesen a bányász társadalmi szervek is ezekhez tartoznak.

Ahogy más településen, úgy Csolnokon is a település társadalmi életében fontos szerepet játszik a kiállítóhely, nem csak bányásznapon, de más alkalmakkal is itt tartják rendezvényeiket a község szervezetei.

A Csolnoki Bányászati és Ásványgyűjteményt az Országos Kéktúra nyomvonala is érinti.

Mednyánszky Miklós

Nyilvános ünnepi egyetemi szenátusi ülések a Miskolci Egyetemen

2022 február 2-án és 3-án kerültek sorra – délelőtt és délután - a Miskolci Egyetem nyolc karának diplomaátadási ünnepségekre.

2022. február 3-án 14 órakor kezdődött a Műszaki Földtudományi Kar, a Műszaki Anyagtudományi Kar és az Állam- és Jogtudományi Karon végzett hallgatók diploma átadási ünnepsége.

A zászlóvivők után az elnökség – az egyetem rektora és a nyolc kar dékánja – Brahms Akadémiai Ünnepi Nyitányára vonultak be.

A Himnusz elhangzása után Prof. Dr. Horváth Zita rektor köszöntötte a megjelenteket és név szerint is dr. Ignác Dávid urat, Miskolc Megyei Jogú Város jegyzőjét, Dr. Torma András professzor urat, egyetemünk volt rektorát, Dr. Bokányi Ljudmilla docens

asszonyt, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének Miskolci Egyetemi Szervezete oktatói alelnökét.

A végzett hallgatók mérnöki fogadalomtétel után Prof. Dr. Mucsi Gábor, mint a Műszaki Földtudományi Kar dékánja jelentette be, hogy a karunkon a 2021/2022-es tanév I. félévében sikeres záró vizsgát tett 41 fő.

Az ünnepségen: Alapszakon kitüntetéses oklevelet vett át 1 fő. Alapszakon oklevelet vett át 7 fő. Mesterszakon kitüntetés oklevelet vett át 2 fő. Mesterszakon oklevelet vett át 3 fő.

Munkavédelmi szakmérnök szakirányú továbbképzési szakon kitüntetéses oklevelet vett át 2 fő. Munkavédelmi szakmérnök szakirányú továbbképzési szakon oklevelet vett át 4 fő.

Összesen 19 fő.

Ezt követően a rektor és a Kar dékánja átadta az okleveleket. Prof. Dr. Palotás Árpád, mint a Műszaki Anyagtudományi Kar dékánja hasonlóan tette meg előterjesztését.

Sikeres záró vizsgát tett 46 fő. Anyagmérnöki alapszakon 28 fő, ebből az ünnepségen oklevelet vesz át 3 fő. Anyagmérnöki mesterszakon 9 fő. Kohómérnöki mesterszakon 9 fő, ebből az ünnepségen oklevelet vett át 3 fő.

Ezt követően a rektor és a kar dékánja átadta az okleveleket. Majd a jogász (9 fő) és nem jogász szakon végzett szakon (25 fő) végzetek oklevél átadására került sor.

A végzett hallgatók nevében Nagy Mihály földtudományi mérnök köszöntte meg az egyetemi éveket, az Egyetem nevében Dr. Csák Csilla professzor

asszony, az Állam – és Jogtudományi Kar dékánja tartotta meg az ünnepi beszédet.

Habilitációs eljárás sikeres befejezése után egyetemi habilitációs oklevelet vehetett át Dr. Dobos Endre Zsolt a Műszaki Földtudományi Kar docense. Dr. Szőri Milán a Műszaki Anyagtudományi Kar docense.

Ph.D. doktori fokozatot szerzett Kiss László (Műszaki Földtudományi Kar) Pecsmány Péter (Műszaki Földtudomány i Kar) Mesterné Kurovics Emese (Műszaki Anyagtudományi Kar) Juhász Zsuzsanna (Műszaki Anyagtudományi Kar) Rugóczy Péter (Műszaki Anyagtudományi Kar).

A Miskolci Egyetem Hallgatói Önkormányzata a hallgatókkal való kiemelkedő kapcsolata, együttműködő

-és segítőkészisége, valamint az egyetemi oktatásfejlesztés érdekében végzett munkája elismeréseként „Kiváló Oktató Diplomát” adományozott Dr. Zergi Istvánnak a Műszaki Földtudományi Kar címzetes egyetemi docensnek. Dr. Mogorósy Ferencnek a Műszaki Anyagtudományi Kar adjunktusának.

Az ünnepségen a Bartók Béla Zeneművészeti Kar Corelli Harsona Triója Kántor Boglárka és Hulényi Laura énekes emelte az ünnepség színvonalát.

A kitüntetések átadása után Prof. Dr. Horváth Zita rektor asszony ünnepi záróbeszéde, majd a Szózat elnéklésével zárult az Egyetemi Szenátusi ülés.

A zászlóvivők és az elnökség Beethoven IX. szimfóniája (Örömdá) hangjaira vonult ki.

Dr. Horn János

„Csak az múlik el, ami volt.” *Húsz évvel ezelőtt hunyt el Schalkhammer Antal a „politika bányásza”*

Schalkhammer Antal, vagy ahogy mindenki - aki ismerte őt -, szólította: Tóni, Felsőgallán született, 1946-ban. Mindkét ágon tradicionális bányász családból. A szakmunkásviszga letétele után a tatabányai VI-os aknában kezdett dolgozni, mint földalatti lakatos. Munka mellett folytatta tanulmányait, leérettségizett, majd 1978-ban mérnök-közgazdász diplomát szerzett.

1987-ig a Tatabányai Bányák főosztályvezetője, majd a vállalati Szakszervezeti Bizottság titkára. Utána a BDSZ gazdaságpolitikai titkára, 1989-től az Országos Szövetség főtitkára, majd elnöke egészen 2002.

február 22-én bekövetkezett haláláig.

1988-tól volt tagja az MTA bányauzemi, ergonómiai albizottságának. A Nemzetközi Bánya- és Energetikai és Vegyipari Szakmák Szakszervezeti Szövetségében is dolgozott alelnökként. Sok segítséget és támogatást tudott szerezni a hazai bányászat minél további fennmaradásához.

Fiatalkorában aktívan kézilabdázott a Tatabányai Bányász Sport Club NB I-es kézilabda csapatában.

1994-től volt - két cikluson keresztül - Tatabánya Megyei Jogú Város egyéni országgyűlési képviselője.

Igazi lokálpatriótaként saját pénzéből támogatta a tatabányai sportoló-

kat, művészeket, közösségeket és az arra rászoruló embereket, hozzájárult intézmények felújításához.

Élete végéig megmaradt tatabányai bányásznak.

A város közössége nevében az Önkormányzat posztumusz díszpolgári címmel ismerte el tevékenységét.

Megkülönböztetett figyelemmel kísérte a fiatalok pályakezdését, és sokat gondolkodott azon, hogy milyen intézményes formában tudna segítséget nyújtani a tehetséges, arra rászoruló fiataloknak.

Alapítványt kívánt létrehozni, de ezt a tervét sajnos már nem tudta megvalósítani. Az ő akarátát is figyelembe

véve a BDSZ Tatabányai Szövetsége létrehozta a nevét őrző Alapítványt.

2003 ősze óta szemeszterenként lehet pályázni Tatabánya és térsége lakhellyel rendelkező felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak. Kezdetektől harminchét alkalommal összesen kétszázhatvennyolc személy részesült ösztöndíj támogatásban, amely 5.625 Ft.

Kemény érdekvédő, megalkuvást nem tűrő bányászvezető volt és mindenkor megmaradt embernek.

Nyugodj békében barátunk!

Vörös Katalin
Balogh József

Új szakmai vezető az ajkai Bányászati Múzeum élén

1965-ben Ajkán, a volt Ármin akna területén létesült az ország első, szabadtéri skanzen jellegű műszaki emlékmúzeuma. Az ajkacsingervölgyi Parkerdőben található közérdekű bányászati muzeális kiállítóhely a helyi szénbányászat összegyűjtött műszaki és történeti emlékein keresztül mutatja be néhai ajkai bányászatot. A kiállítóhely egyik fő látványossága a volt Ármin szállítóakna aknagépházban eredeti helyén meghagyott, és 1959-ig üzemelt ikerdugattyús gőzgép. Az udvaron több, mint száz bányagép került elhelyezésre. A múzeum rendelkezik egy 50 méter hosszú bemutató táróval, ahol a bányában használatos vágatbiztosítási módokkal, és eszközeivel ismerkedhet meg a látogató. Az elmúlt években felépült új főépületben kialakított öslény és kőzet-tár a nem szakmához kötődő látogatóknak is érdekes látnivalót szolgáltat.

A múzeumot az önálló bányavállalatok megszűnése óta Ajka Város Önkormányzata üzemelteti, szervezeti- leg a másik helyi múzeummal együtt a Városi Könyvtárhoz tartozik. Az utóbbi években a működéshez szükséges anyagi lehetőségek, és a szakmai irányítás hiánya kedvezőtlenül hatott a múzeum állapotára. A városban működő bányász szakmai és társadalmi szervezetek - látva ezt a helyzetet- változtatást javasoltak a város vezetésének.

Mindezek eredményeképpen 2021. augusztusától a múzeum szakmai vezetésével Horváth Károly nyugdíjas bányagépész és villamos mérnököt bízták meg. A megbízott vezető 1975-től húsz éven keresztül a Veszprémi Szénbányák Vállalat Jókai bányájában, majd 2005-ig a Bakonyi Erőmű Zrt Bányászati Igazgatóságán dolgozott különböző földalatti és külszíni vezető beosztá-

sokban. Nyugdíjasként bányatörténeti kutatásokkal, a helyi bányászat szakmai emlékeinek, meghatározó személyiségei szellemi örökségének megőrzésével foglalkozik. Több helytörténeti és szakmai szervezet irányításában is részt vesz. Aktív lakóhelyi közéleti tevékenységet folytat, a Bódéért Hagyományörző Egyesület elnöke.

A nagyon gazdag, változatos, egyes részein szépen felújított, de több területen kissé elhanyagolt állapotú gyűjtemény megújítása nehéz, sok munkával járó feladatot jelent az új vezetőnek. Először az olyan kisebb, karbantartási és szervezési hiányosságokat kell megszüntetnie, amelyek nem igényelnek nagyobb anyagi ráfordítást. Sajnos a feladatok nagyobb része nem ilyen. A kovácsműhely és a trafóház felújításához, az udvari vízelvezetés megoldásához a forrásokat még elő kell teremteni. Külön probléma

az udvaron elhelyezett gépek állapota. Ezek festését, karbantartását a múzeum alkalmazottaival, önkéntes segítőkkel, és a máshol már bevált „Fogadj örökbe egy gépet” program keretében a vállalkozó kedvű személyek, csoportok közreműködésével szeretné megvalósítani.

Fontos feladat, hogy az utóbbi időben a szakma képviselőinek meghallgatása nélkül készült rekonstrukciók során eltávolított, az ajkai bányász emberek munkájának és szabadiós tevékenységének emlékei is visszakerüljenek a kiállító termekbe. Ezt állandó és időszakos kiállítások formájában lehetne kivitelezni.

A múzeum ismertségét is növelni kell szórólapok, kiadványok készítésével, és a már elavult honlap megújításával. Lényeges, hogy a múzeumból, az ott folyó munkáról és a rendezvényekről minél szélesebb körben tájékozódni

lehessen, ezzel is növelve a látogatottságot.

Horváth Károly által megfogalmazott rövid és hosszú távú feladatok közül néhányat kiragadva is látható, hogy a múzeum megújításához sok mindent kell tenni. Szerencsére ebben partner az Önkormányzat is, aki a lehetőségeihez képest anyagilag segíti a folyamatot.

Külön nagy öröm, hogy a volt bányászok és szervezeteik teljes egyetértéssel és tevékenyen támogatják a kezdeményezéseket. Az eltelt rövid idő alatt két igen rossz állapotú kiállított gépet újítottak fel szabad idejükben saját anyagból és eszközökkel, ezzel is a hagyományos bányász összefogás szép példáját adva.

Reméljük, hogy a megújuló Bányászati Múzeum még sokáig emlékeztet egykori szép szakmánkra, és az áldozatos munkát végző bányász emberek életére.

B.S. – O.E.

Száz éve írták 100000

Március elsején Szövetségünk központi irodájában a központi számok kiadásánál elértük a 100.000-ik számot, melyet Szelerdics József, a nagymányoki helyicsoport tagja kapott. Az egyes számot 1918 március havában adtuk ki és azóta folytatólagosan ontotta a számzógép a számokat az újonnan belépett tagok tagsági könyveire és ez év március havában, a Szövetség működésének negyedik évében elértük a 100.000-ik számot.

Százezer tag, százezer élő ember, micsoda óriási tömeg ez, ha egy csoportban volna. Ez a százezer szervezett

munkás a régi Magyarország területéről tömörült a Szövetségben, mely területen körülbelül 80.000 bányamunkás dolgozott, és ez a szám az ország földarabolása folytán körülbelül 80.000-re zsugorodott össze. Ebben a számban bent van az erdélyi arany- és sóbányászok, a felvidéki és szepesi ércbányászok, a dunántúli szénbányák munkásai, mind valamennyien egy eszméért lelkesedve, egy célért harcolva, iratkoztak be a bányamunkások szövetségébe. A háború alatt kezdődött a bányamunkások szervezkedése, hosszú munkaidő, alacsony bér, katonai fölügyelet, durva,

bánásmód, ez volt akkor a munkás sorsa. A szervezkedés révén sikerült részben enyhíteni az állapotot, később, a forradalmi idők alatt a bányamunkások is emberi sorsba jutottak, ők is egyenrangú, polgárai lettek az országnak. Ezután ismét kezdődött az elnyomatás, az üldözés, a katonai fölügyelet, a bosszú és a terror. Óriási áldozatot hoztak a bányamunkások szervezetükért, de minden üldözés dacára kitartottak szervezetük mellett.

Hol van ma ez a százezer tag? Egyesek többször fordulnak elő, akik könnyelműen el hagyták veszni tagsági jogaitak és azután újra iratkoztak be. Bennfoglaltatnak olyanok is, akiknek tagsági könyveiket elkobozták, hónapokon, éveken keresztül nem tudtak tagjai lenni a szervezetnek és most kénytelenek voltak újra belépni. Sokan kül-

földre távoztak és egyelőre elvesztek a magyar munkásmozgalom részére, de bent vannak ebben a számban azok is, akik Magyarországtól elszakított területen laknak, bent vannak a zsilvölgyi, körmöcbányai, alsószalánki és ki tudná felsorolni, mindazt a sok helyi csoportot, amelynek tagjai elszakadtak tőlünk és ma különálló szervezetben tömörülve haladnak, ha más úton is, de ugyanazon cél felé. Az elszakítás pillanatában ezeken a területeken 54 helyicsoporthunk és 24.539 tag volt, mely szám a Szövetség akkori taglétszámának körülbelül a felét tette ki. Fájdalommal gondolunk ezekre a munkástársakra, mert velük küzdöttük végig a szervezkedési szabadságért folytatott harcot, amely végre eredménnyel végződött és rövid pár hónap alatt együtt volt az ország bányamunkássága. Nem volt

köztünk sem felekezeti, sem nemzetiségi kérdés, szépen megfértek a magyarok a románokkal, tótokkal és németekkel és az első országos közgyűlés testvéries tanácskozásai örök emlékezetében maradtak a küldötteknek.

Amidőn ezt a jubileumot egypár sorban méltatjuk, arra kérjük a megmaradt ország területén lévő bányamunkásokat, tartsanak ki ugyanazzal a lelkesedéssel Szövetségük mellett, mint ahogy ezt az elmúlt években tették, hozzák meg azt az áldozatot, amit tőlük Szövetségük kíván, tegyék erőssé, hatalmassá a munkásságnak ezt a várát, mely meg fogja őket védeni, mely oltalmat fog nekik nyújtani bárholonnan jövő támadással szemben és harcolni fog a bányamunkások gazdasági jobb létéért.

(Bányamunkás, 1922. március 16.)

Bányász emlékezet

Trianon óta a MÁV első alagútépítése (Ezzel tisztelgek volt köztársasági elnökünk, Göncz Árpád felesége, Göntér Mária Zsuzsanna /1922-2015/ előtt)

A PHARE program keretében hirdette meg a MÁV Rt azt a versenytárgyalást, amely a Szlovéniát Magyarországgal összekötő - MÁV 25-ös vonalán - BALLA hegyi 375 méter hosszú alagút-építésre vonatkozott (hely: Nagyrákos, Szattai út).

A versenytárgyalásra magyar, olasz, osztrák és spanyol társaságok adták be pályázatukat.

A pályázat nyertese az osztrák HINTEREGGER cég lett, aki a munka

kivitelezésével a magyar 100%-os tulajdonú TU-TI BAU Alagút és Mélyépítő Kft-t (alapítva 1991-ben, referencia a 14,3 km nagyvasút alagút, 4,8 km közműalagút, 3,8 km közúti alagút és 11 km metrószakasz) bízta meg aki, korábban már mind Ausztriában mind Németországban több sikeres alagút építést végzett kiváló minőségben. A TU - TI –BAU Kft bakonyi -, nógrádi -, és pécsi bányászokkal dolgozott, ezen munkában még részt vettek az Egri

Útépítő és Betonútépítők társaságok dolgozói.

Az alagút vágatnyitási ünnepségére 1999. szeptember 8-án került sor, melyen, mint a TU-TI BAU Kft Felügyelő Bizottság tagja vettem részt.

Az ünnepségen a MÁV képviselője ismertette az építendő, a MÁV 18. alagútjának paramétereit, a PHARE Programiroda vezetője szolt a project előzményeiről, a feladatokról, azok környezetvédelmi hatásairól, majd az egy-

házak képviselői áldották meg az építési területet.

Az ünnepség folytatásaként az alagút keresztanyja, Göncz Árpád korábbi köztársasági elnökünk felesége tartott ünnepi beszédet, majd jelképesen elvégezte a kezdő csákányvágást.

Az alagút a keresztanya tiszteletére a „ZSUZSANNA ALAGÚT” nevet kapta (egyes anyagokban: „Zsuzsa alagút” néven).

Ez a létesítmény fogja majd biztosíta-

ni a Trieszt – Budapest – Lvov közvetlen vasúti közlekedést, egyben megteremtve a közvetlen vasúti kapcsolatot hazánk és Szlovénia között.

Az ünnepség az Őriszentpéteri Bognár étteremben álló fogadással fejeződött be.

2000 december 8-án adták át a forgalomnak diesel vontatással. Az avatás későbbi időpontban került sor, azonban azon már nem vettem részt.

Dr. Horn János

Értékteremtő együttműködés és hagyományápolás

A várpalotai Városszépítő és – védő Egyesület és intézményünk több, mint másfél évtizedes, gyümölcsöző együttműködésre tekinthet vissza.

2014 őszére datálódik az egyesület és iskolánk szoros együttműködésének kezdetet. Elnök úr, a hagyományok ápolására érzékeny Petrovics László tanár

úr vette észre, hogy az intézményünkben akkor már évek óta gyűjtögetett szenteket ábrázoló kispasztikáink közül egy szent alakja nagyon hiányzik, nevezetesen Szent Borbáláé. A szenté, aki a bányászok, tűzérkek védőszentje, és akinek közbenjárásáért hosszú évtizedeken át fohászkodtak a város bányászai és a

városban állomásozó katonák.

Elnök úrra jellemzően, azonnal a tettek mezejére lépett. Kiadványainak jövedelméből, a Várpalotai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet és Klub, Bányászahagyományok Ápolásáért Egyesület, Szekeres István, Hermann György és Dósa Erzsébet adományaiból összegyűlt összegből megvásárolta Koplár Katalin szobrászművész Szent Borbálát ábrázoló bronz kispasztikáját. Intézményünk nagy örömmel fogadta, a nagylelkű adományt, melyet ünnepi szentmise keretében, az iskola lelki igazgatója által megáldva vettünk át és őrzünk azóta is nagy becsben.

Intézményünk akkori vezetője, Juhosné Vavró Zsuzsa kezdeményezésére és Petrovics László elnök úr hatékony közreműködésével folytatódott együttműködésünk. Megállapodásuk értelmé-

ben március 15-én délelőtt, a gr. Zichy Béla nemzetőr sírjánál megrendezésre kerülő megemlékezésen iskolánk tanulóinak adják az ünnepi műsort. A műsorokra nagy szívettel készülünk azóta is minden évben.

Még szorosabbra fűztük együttműködésünket, amikor megállapodtunk róla, hogy az egyesület tagjai, elnök úr vezetésével rendhagyó hon- és népismereti órákat tartanak intézményünkben. Ezeken az alkalmakon tanulóink megismerkedhetnek városunk múltjával, hagyományaival, azok ápolásával, vagy, mint például a 2021. december 3-án elnök úr által tartott előadáson, Szent Borbála életével, maig is élő tiszteletével. Közéleti képet kaphatnak az egykori bányászletről és az ahhoz kapcsolódó ipari létesítményekről, tematikus sétákon vehetnek részt, melynek során tanulhatnak városunk nagyjairól, meglatogatják a nevükhöz kapcsolódó közterületeket, lakóházakat, sírokat, és nem utolsósorban bepillanthatnak az egyesület munkájába.

Néhány példa a megvalósult előadá-

sok címeiből:

„Virágos városért”, „Szent Borbála élete és tisztelete”, „II. Rákóczi Ferenc élete, emlékezete”, „Thuri György élete, emlékezete”.

Helytörténeti séták
Együttműködésünk eredménye továbbá az intézmény bejáratánál elhelyezett, Dr. Márfi Gyula érsek atya által megáldott emléktábla, melyen az iskola alapítóiról emlékezünk meg.

Az egyesület által szervezett kistérségi helytörténeti vetélkedőkön is rendszeresen részt vesz iskolánk csapata, illetve többször pályázunk sikerrel a „Fiatalok az épített és természeti környezet védelméért” című pályázaton.

Ráday Mihály írta Jubileumi Évkönyvetek köszöntőjében:

„Múltunk öröksége csak akkor maradhat fenn, s akkor üzenhet az utánunk következő generációknak, ha mi

magunk megértjük ennek fontosságát, és cselekszünk ennek érdekében.”

Külső szemlélőként és partnerintézmény vezetőjeként nyugodt szívvel állíthatom, a Várpalotai Városszépítő és – védő Egyesület elnöke és tagjai pontosan megértették feladatukat, és minden nap tesznek is érte.

Szívből kívánom, hogy együttműködésünk még sok éven át tartson és legyen olyan értékteremtő, mint volt ez idáig is.

Darkóné Antalóczy Zsuzsanna Terézia
intézményvezető
Nepomuki Szent János
Római Katolikus Általános Iskola,
Várpalota

Villamosenergia-ipari Bér és Szociális Megállapodás 2022. évre

Jelen megállapodás a villamosenergia-ipari Alágazati Párbeszéd Bizottságban folytatott szociális párbeszéd eredményeként, a Villamosenergia-ipari Társaságok Munkaadói Szövetsége, valamint az Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége, és a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (továbbiakban: Felek) között jött létre.

A Felek az alábbiakban állapodnak meg:

1. A Megállapodást kötő Felek a pandémiás helyzet okozta gazdasági helyzetre és a foglalkoztatási problémákra tekintettel kiemelt fontosságúnak tartják, hogy a szociális partnerek a bértárgyalások során a munkahe-

lyek és a munkabéke megőrzését tekintsék elsődlegesnek úgy, hogy a foglalkoztatás biztonságát és a szakmai színvonal megőrzését kezeljék kiemelten.

2. A felek azt ajánlják a társaságcsoporthoz, és munkahelyi szintű szociális partnereknek, hogy a 2022. évi bér- és szociális megállapodások megkötése és végrehajtása során vegyék figyelembe a várható infláció mértékét, a villamosenergia-iparban bekövetkező gazdasági változások hatásait és a munkaerő-piaci helyzetet.
3. Ezek alapján Felek azt ajánlják a társaságcsoporthoz és munkahelyi szintű kollektív bértárgyalásokat folytató szociális partnereknek, hogy 2022-ben – figyelemmel a vállalkozások

verseny- jövedelemtermelő és költségviselő képességére, valamint a villamosenergia-ipari munkavállalók kedvező javadalmazási helyzetének megőrzésére – legalább reálkereset megőrzést eredményező megállapodást kössenek.

4. A Megállapodásban részt vevő Felek azt is ajánlják a társaságcsoporthoz és a munkahelyi szintű szociális partnereknek, hogy a 2022. évi bér- és szociális megállapodások megkötése és végrehajtása során a munkáltatók vállalják be: 2022-ben az egy főre jutó jóléti szociális költségmutató – villamosenergia-vételezési kedvezmény, valamint a munkáltató által törvény alapján kötelezően nyújtott juttatások költsége nélkül – szá-

mított reálértéke megőrzésre kerül. A társaságcsoporthoz, illetve a helyi szintű megállapodásban ezen költség bérbe való konvertálásáról a szociális partnerek megállapodhatnak.

5. Az ÁBTR egyes bérosztályaiban az 2022. január 1-től alkalmazandó ágazati bérminimum értékek az alábbiak:

1. bérosztályban 200.000 Ft/hó; (villamosenergia-ipari minimálbér)
2. bérosztályban 260.000 Ft/hó; (villamosenergia-ipari garantált bérminimum)
3. bérosztályban 269.000 Ft/hó;
4. bérosztályban 323.000 Ft/hó.

6. A megállapodó Felek vállalják, hogy a társaságcsoporthoz, illetve a helyi

szintű megállapodásokban rögzítésre kerül az infláció kezelésének módja.

7. Felek megállapodnak abban, hogy jelen megállapodás részét képezi a Villamosenergia-ipari Kollektív Szerződésnek (VKSZ), tartalma teljes terjedelmében bekerül a VKSZ 2. sz. mellékletébe és együttesen kéri a megállapodás kiterjesztését.
8. Jelen megállapodás akkor lép hatályba, ha a megállapodást kötők, illetékes fórumai jóváhagyják.

Budapest, 2022. január.

VTMSZ EVDSZ BDSZ

(A BDSZ országos tanácsa, 2022. február 16-ai ülésén a jóváhagyás megtörtént!)

Összefogás a bányászati-kohászati emlékhelyek ügyében

A tavalyi évben az OMBKE Múzeumi, emlékhelyi és kegyeleti helyi Választmányi Bizottsága kezdeményezte a bányászati és kohászati emlékhelyek listájának összeállítását és közzétételét.

Akkor elkészült egy lista, amelyen hétszázötvenöt bányászati emlékhely, negyvenhárom kohászati-öntészeti emlékhely szerepelt, s külön listán felüntetettük a szakmáinkkal kapcsolatos földrajzi neveket (utcanévek, település és településrésznevek stb.), valamint a szintén a szakmáinkhoz kapcsolódó vendéglátóhelyeket is. Ez utóbbi kettőből tavaly négyszázötvenhat illetve tizenkilenc darabot tudtunk a listára fel-

venni. Együttal - az OMBKE-n keresztül - kértük a bányásztársadalom segítségét a listák kiegészítésére, az esetleges hibák, tévedések kijavítására.

Örömmel jelenthetem, hogy a kiegészítések, javítások, javaslatok beérkeztek - bár azt is el kell mondanom, hogy voltak megyék, ahonnan semmi reakció nem volt a felhívásra.

Ezzel együtt a bányászati emlékhelyek, emlékek száma a friss listán több mint 1140 darabot tesz ki, a kohászati emlékhelyek száma 16 darabbal, az utcanévek száma 11 darabbal nőtt. A listákra felkerültek azok az emlékhelyek, szobrok, emléktáblák, stb. is, amelyek zárt helyen vannak, mint például a Miskolci Egyetem aulája és parkja, az egykori Öntödei Múzeum parkja, vagy a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum területén lévő emlékek.

Külön köszönetet szeretnék mondani Káplánné Juhász Mártikának, aki hatalmas munkát végzett a listák kiegészítésében, valamint a dorogi bányász kollégáknak, és a BDSZ vezetésének, köztük is Rabi Ferenc elnök úrnak a munkában nyújtott segítségért.

Amint elkészült a végleges lista, módot keritünk annak közzétételére, és arra, hogy bárki hozzáférhessen az ott feltüntetett adatokhoz.

Még egyszer köszönet mindenkinek a segítségért!

Jó szerencsét!

Mednyánszky Miklós

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület történeti bizottsága nevében – a fenti cikk szerzője - Mednyánszky Miklós a Múzeumi, Emlékhelyi és Kegyeleti Hely Bizottság vezetője kereste meg levélben Rabi Ferencet a BDSZ elnökét azzal a kéréssel, hogy a magyarországi bányászati és kohászati emlékhelyek általuk készített listájának kiegészítésében, pontosításában nyújtson segítséget.

A BDSZ elnöke továbbította a lis-

tát az aktív, illetve nyugdíjas területi alapszervezetekhez, kérve, hogy helyi tapasztalataik, ismeretségük és tudásuk alapján egészítsék ki a felsorolásban nem szereplő, de a környezetükben fellelhető bányászati emlékhelyek címeivel. A szakszervezeti kollégák alapos munkájának köszönhetően az eredeti lista, több mint nyolcvan új emlékhely, objektum címevel került kiegészítésre. Mednyánszky Miklós kérte, hogy a BDSZ vezetése tolmácsolja az OMBKE történeti bizottságának köszönetét a kollégák felé.

Ezt mi most a Bányamunkás hasábjain is megteesszük: köszönjük!

-h-

Könyvismertetés Az éghajlat önszabályozása

A napokban jelent meg a PÜSKI KIADÓ gondozásában AZ ÉGHAJLAT ÖNSZABÁLYOZÁSA Miskolczi Ferenc klímaelmélete Héjjas István magyarázataival c. könyve 205 oldalon.

Naponta halljuk rádióban, a TV-ben, olvassuk az újságokban, interneten, hogy a Föld veszélyesen melegszik, mert az emberiség túl sok széndioxidot bocsát ki. Vajon tényleg klíma veszélyhelyzet van? Erdemes e pánikba esni! Miskolczi Ferenc a NASA volt légkörfizikus munkatársa hat évtizedes mérési adatai alapján dolgozta ki a klímaelmélet, amelyben tudomá-

nyosan alátámasztott végső következtetése az, hogy a széndioxid nem képes befolyásolni a Föld felszínének hőmérsékletét, az ember nem képes befolyásolni az éghajlatot. Földünk a légkör széndioxid koncentrációjától függetlenül sugárzási egyensúlyban van a kozmikus térrel.

A könyv elején Szarka László Csaba az MTA r. tagja méltatja ezt a kiemelkedően fontos tudományos eredményt. Ezt követi Héjjas István ismertetése az elméletről olyan olvasók számára, akik nem járatosak a légkörfizikában.

A könyv további részében Miskolczi Ferenc fejti ki részletesen az elméle-

tét, lehetőséget nyújtva a sugárfizikában otthonosan mozgó kutatóknak a bemutatott eredmények ellenőrzésére. Miskolczi Ferenc az elméletét a fizika ismert törvényei alapján matematikai úton vezette le, és az így kapott elméleti eredményeit a NASA adatbázisából származó hatalmas mennyiségű mérési adattal támasztotta alá. A NASA azonban megtiltotta ezeknek a tudományos eredményeknek a nyilvános közzétételét. Miskolczi Ferenc ezért felmondta állását, és több év munkájával írta meg ezt a könyvet. Az elmélet megértését segíti a mellékletben található számos diagram,

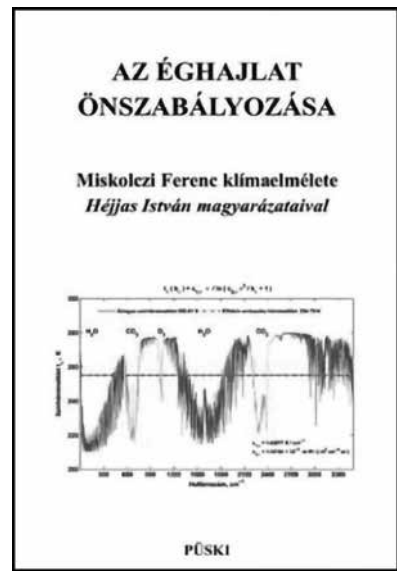
táblázat, valamint részletes irodalomjegyzék.

Véleménye szerint értelmetlen és hatástalan a klímavédelemre” kidobott dollár-milliárdok, ezért célszerűbb lenne hasznosabb célokra fordítani.

A könyv megvásárolható – bolti ára 2720.-ft - a Püski Kiadó könyvesboltjában (1013 Budapest, Krisztina körút 26, telefon :375 – 7763, e-mail: puski-kiado@gmail.com.

A klímavédelemmel kapcsolatos számos tanulmány / írás megtalálható a <https://klimarealista.hu> honlapon.

Dr. Horn János

Száztizenhárom éve történt

1909. január 14-én súlyos bányaszerecsétlenség rázta meg Ármin bányát, amely ötvenöt áldozatot követelt. Ajka városa minden évben hagyományosan megemlékezik a tragédiáról, ezzel is tisztelve a munkavégzés közben életüket veszített bányász hősök előtt.

A település nem felejt el, hogy fejlődésében, épülésében mennyi mindent köszönhet a bányászoknak.

A Bányászati Múzeumban történt rendezvényen Gerencsér Hilda, a

Csingervölgyért Egyesület elnöke mondott ünnepi beszédet.

A múzeum épületének falán elhelyezett emléktáblánál - amelyen olvasható a haváriában elhunyt áldozatok neve -, koszorút helyeztek el a helyi nyugdíjas bányászszakszervezet, a hagyományörző egyesületek, a városi önkormányzat képviselői, s a még élő bányászok, illetve az áldozatok hozzátartozói.

(Fotó: Györkös József)

Márti nem jön többet

A BDSZ országos központjában ő testesítette meg a folytonosságot. Egészen fiatalon került az apparátusba, gépirónőként. Sok mindent megélt és túlélt. Több főtítkárt, elnököket, osztályvezetőket, átszervezést, létszámcsökkentést, racionalizálást, áthelyezést. Igazolta a tételt: az osztályvezető nélkül simán működik a szervezet, adminisztrátor nélkül akadozva. Vagy sehogy.

Nehezen lehetett kihozni a sodrából.

Én például sosem láttam, hogy dühösen felcsattan, vagy mérgeiben földhöz vágja a dossziét. Csendben, olykor számunkra idegesítő precizitással, megfontoltan, egy-egy témát alaposan körül járva. Nem sietett, nem kapkodott. De minden munkát elvégzett, hiba nélkül. Képes volt a neki diktáló főnökének ellent mondani, ha úgy érezte, hogy stílusában nem megfelelő a fogalmazás. Szívós volt és következetes. Megnyugtató állandóság a rohanásban.

Nála mindig rend volt, úgy rendszerezett a szekrényekben, hogy mindent megtaláljon.

Amikor nyugdíjba ment sem tétlenkedett, Ragaszkodott volt munkahelyéhez, a munkatársaihoz, s mindig kereste a módját, hogy ne szakadjon el teljesen a megszokott közegtől. Motorja lett a keddenkénti nyugdíjas összejöveteleknek. Nélküle nem lehetett elképzelni egyetlen alkalmat sem. Szervezte a résztvevőket, kente a zsíroskenyert, hozatta a bort és az üdítőt. Megteremtette a találkozók „családi” környezetét. Intézte, hogy kiváló minő-

ségű baromfihúshoz, pirospaprikához jussunk.

Idősebb korára teste sérülékennyé vált. Többször kényszerült nélkülözni a megszokott társaságot. Ilyenkor érződött a hiánya nagyon. Mintha szoktatott volna minket ahhoz, hogy ha majd nem lesz.

Soha nem vettük komolyan, hisz mindig visszatért, s mozgékonyasága mit sem kopott. Aztán egyre aggasztóbb hírek érkeztek felőle, míg megjött az utolsó.

Vigh Lászlóné, Márti nem jön többet. Nyugodj békében!

-hi-

A széncsaták hőseire emlékeztek Salgótarjában

„Nógrádi Sándor, az egykori nógrádi partizánparancsnokból lett iparügyi államtitkár, a bányász szakszervezet 1945. december 7-én megtartott ülésén jelentette be, hogy: az államosítás a közeljövőben a nehéziparban és az erőműveknél is bekövetkezik. Az államosításban azonban a bányáknak kell elől járni, mert a szénre igen nagy szükség van és a szükségletet betölteni

vagon szenet kellett volna termelnie 270 vagon helyett. Ezért Nógrádi Sándor kiadta a jelszót: „Egy nagy csatáról van szó, a széncsatáról és ezt a csatát meg kell nyernünk”, mert a lecsökkent napi 1600 vagonos országos széntermelés, krízishelyzetet teremtett...

A folyamatos politikai lelkesítés és a bányászok sokszor emberfeletti munkája nem volt hiába való. A termelés lassan

csak az államosítás révén lehet...

A második világháborút követő időszakban, a helyreállításához gyakorlatilag a szén volt az egyetlen energiaforrás. Az ország szénhiányát ekkor napi 2000 vagon volt, amit csak 75%-ban teljesítettek a bányák. A salgótarjáni szénmedencének, legalább napi 340

emelkedni kezdett, a fegyelem lazulását is megállították, ám a fáradtság, a fásultság miatt gyakran 2-3 napra is leállt egyes bányákban a munka, mely 50-100 vagonos termelés kiesést okozott. A gépi és az emberi erőfeszítéseknek a munka és az üzemszervezési hiányosságok is határt szabtak. Ennek ellenére a nógrádi szénmedencében, a napi 352 vagonos széntermelést május 1-re, 557 vagonra emelték fel, ami az akció eredményességét jelentette. Salgótarján – azaz a nógrádi szénmedence –, tehát ezzel az eredményével megnyerte a „széncsatát”. A szénbányák között kiemelkedő teljesítményt: József lejtős akna, Jenő lejtős akna, Forgách lejtős akna és a Déli bánya ért el.” (Dornyay Béla Múzeum)

A széncsata emlékét Salgótarjában, a Nógrád Megyei Kormányhivatal épületén elhelyezett emléktábla őrzi, itt szervezték és irányították a versenyt, 1946-ban. Ennél a táblánál – a hagyományoknak megfelelően – tartották az idei megemlékezést, ahol koszorút helyeztek el a BDSZ nógrádi bányász nyugdíjas szervezetének képviselői is. (Képtünk)

- gr -

Tisztségviselő választások

Tekintettel arra, hogy az Oroszlányi Bánya-, Energia és Ipari Szakszervezet (OBEDSZ) aláírási jogai 2022 március 8-án lejártak indokoltá vált az OBEDSZ területén működő alapszervezetek tisztségviselőinek új választása, kiknek mandátuma 2024. november végéig szól. Ezzel hozzáigazították a BDSZ kongresszusán elfogadott Alapszabályában megfogalmazott választási ciklushoz, a saját választási ciklusukat.

A Mór-Pusztavám Bányász

Nyugdíjas Szervezet küldött-értekezletét 2022 február 17-én tartották. A Szervezet megválasztott elnöke Grell Károly lett, aki ezt a pozíciót eddig is betöltötte. Elnökhelyettese: Dörner János. Rajtuk kívül vezetőségi taggá választották Kovács Józsefet, Kiss Józsefet és Halmos Lajosné, míg a Számvizsgáló Bizottság elnöke Albu Lajosné, tagjai pedig Micheller József és Kemele Istvánné.

Az OBEDSZ Anyagellátó Szakszervezet küldött értekezletére –

a fent leírt okok miatt - 2022 február 27-én került sor. A résztvevők Helmezi Józsefet, az eddigi elnököt választották újra, elnökhelyettesnek pedig Csornai Istvánt.

Mindkét helyszínen sor került az OBEDSZ Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítására, illetve a módosító javaslatok jóváhagyására.

Ezúton is gratulálunk és jó munkát kívánunk a megválasztott tisztségviselőknek!

- h -

Elnökségi ülés

A Bánya- Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezetének országos elnöksége 2022. március 2-án tartotta, napirend szerinti soron következő ülését, a BDSZ székház elnökségi tanácstermében.

Az első napirendben tájékoztató hangzott el a magyar Szakszervezeti Szövetség feladatairól, a MASZSZ kongresszusának előkészítéséről.

Székely Tamás, a MASZSZ alelnöke, aki vállalta a megmérettetést a konföderáció elnöki tisztségére, online kapcsolódott be a testület munkájába.

Kijelentette, hogy a MASZSZ képes a kihívásoknak megfelelni. Fontosnak tartotta, hogy bármely oldal is kerül hatalomra az áprilisi választásokon arra kell törekedni, hogy eredményes szociális párbeszéd jöjjön létre a szakszervezetek és a regnáló kormány között.

A legfontosabb elvégzendő feladatok közé sorolta a területi szervezetek meg-

erősítését, amely munka elkezdődött azzal, hogy a megyei képviseletek új technikai felszereltséggel rendelkeznek. Szükségesnek ítélte a megyékben található szakszervezeti ingatlanok helyzetének áttekintését, az üzemeltetés hatékonyabbá tételét.

Nagyobb hangsúlyt kíván helyezni a tisztségviselők képzésére, minél több felkészült helyi aktivistára van szükség az eredményes munka elvégzéséhez, a jelentkező kihívásokra való megfelelésnek.

Beszélt a kommunikáció jelentőségéről, ennek a területnek a fejlesztéséről, amelynek első lépései közé tartozik, hogy megújult a MASZSZ honlapja. Ezzel egy régóta fennálló tagsági igényt sikerült kielégíteni.

Tájékoztatta a testület tagjait, hogy az ágazati kollektív szerződések feldolgozását komoly szakmai grémium végzi, az eredményről olyan szakmai anyag készül, amely az alapszervezeti szintig kíván segítséget nyújtani az érdekérvényesítő munkához.

Befejezésül kifejezte az eredményt, hogy konföderációnk a 2023-2027-es választási ciklust új, a mindenkori körülményekhez igazodó Alapszabállyal és ágazati struktúrával kezdheti el.

A második napirendi pont szóbeli tájékoztató volt az ágazati és társasági szintű bértárgyalások helyzetéről,

a megkötött bértmegállapodásokról, melynek előadói az elnök, az alelnök, illetve az érintett elnökségi tagok voltak. (A Villamosenergia-ipari bér és szociális megállapodásról lapunk más helyén olvashatnak. - A szerk.)

Ezt követően szintén szóbeli tájékoztató hangzott el a BDSZ Nemzetközi Titkárságának előadásában az IndustriAll Europe európai ipari munkavállalók érdekében végzett tevékenységéről, a Kitermelőipari és a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottságok munkájáról, a BDSZ aktivitásairól.

A negyedik napirendi pontban a grémium a magyarországi energetikai helyzetről hallhatott, s kivetített slide-okon láthatott tájékoztatást, melynek előadója a BDSZ elnöke volt.

Az elnökségi ülés az Egyebek napirendi ponttal ért véget.

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja és

nyomja a Nyomdort Kft. • Tel.: 06 30 825-4084 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630

Bőrből való

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

VÍZSZINTES:

1. Pipa, angolul – Ízisz istennő madara – kis mozdony. 2. A lábaimhoz – Karel ...; cseh énekes volt – helység a Balaton-felvidék keleti részén. 3. Nélkül, latinul – lankadatlanul figyelő – ...-tyuhaja. 4. Bács-Kiskun megyei község – település a román határ mellett. 5. Kamat, népiesen – Szinetár ...; Kossuth-díjas rendező. 6. Pénzt folyósít – kuruc szenátor volt (Ádám). 7. Amerikai kalandfilm – olimpikon birkózó (Ferenc) – **bőr általvető**. 8. ...fény; glória – ... kémhatás – összevágó. 9. Üzletközpont – középkori szövetség – ...-Szultán; a kazah főváros. 10. Figyelmeztet – **bőrülés négy lábú**. 11. Népet jogaiban korlátoz – ... Galli-Curci; olasz operabíráskodó volt. 12. Kikotor, kiszéd – kíméletlenül kizsákmányol. 13. Jegy nélkül megy moziba – halk zaj – község Kapuvár közelében. 14. Mai (két szó) – **lábbeli, gyakran bőrből formázzák** – Öreg ... özikéje; mese. 15. Anyós, népiesen – Tivadar szomszédja! – melléknévképző, -tlen párja.

FÜGGŐLEGES:

1. A Duna egyik partján él a fővárosban – bruttó hazai termék, röviden – ... gubát cserél. 2. G. Nagy ...; a Csaba királyfi című rockopera szerzője – olaj, angolul – ... Gheorghe; román énekesnő. 3. **Bőrből is készülhet, és akkor funkcionál a leghatékonyabban, ha dagad!** – amire céloznak. 4. Első ...;

korábbi népszerű magyar zenekar – magánhangzó kiesése a szó belsejében. 5. Kofa – materiális. 6. Reményekre jogosító, tehetséges – csúcsérték. 7. Huszka Jenő operettje: ... herceg – ... Jessica Parker; amerikai színésznő, producer – egykori dunai pontonhíd tréfás neve. 8. Hasonlóképpen, latinul – végre elkészült! – régi portugál és brazil pénzegység. 9. Burgenlandi mezőváros – Sándor becézése, de egy kínai város neve is – belga fürdőhely. 10. Hivatal, röviden – pilla. 11. Karinth-gyűrűs humorista (Gergely) – térség, angolul. 12. Alighogy, tájszóval – használhatatlanná tesz. 13. Hivatkozó – muzsikál, énekel. 14. Különleges élvezetet nyújtó – késztermék – egyik megyénk. 15. Bagdad a fővárosa – francia kártya színe – A nyolcadik utas: a Halál című film eredeti címe.

Beküldendő a vastag betűs sorok megfajtése!

A rejtvénypályázat nyertesei

A decemberi rejtvényünk helyes megfajtása a következő: BÁNYAVÁROSI SZÜLETÉS.

A nyertesek: Ádám Julianna, 3023 Petőfibánya, Apci u. 3; Berentes János, 3720 Sajókaza, Árpád út 10. Szilágyi Kincső, 2855 Bokod, Fő u. 37.

A nyereményeket postán küldjük el.

Török szakszervezeti delegáció a BDSZ központban

A török-magyar szakszervezetek közötti kapcsolatok kiépítése, a bevált jó szervezési gyakorlatok megismerése, nemzetközi könnyűipari EU-s projekt feladatainak áttekintése céljából látogatást tettek

nálunk a török szakszervezeti kollektívák. Célunk, hogy Magyarországon a hátrányos régiókban szakszervezeti hálózatot hozzunk létre, ahol a tagok képviselete, képzése, támogatása valósul meg.

